20 İkinciteşrin 1942
CUMA
YIL: 26*SAYI: 8895

İdare evi {Ankara cad VAKIT Yurdu
Posta Kutusu: İst. 16
Telg. VAKIT İstanbul
Telefon {24870 (İdare) 21413 (Yazı)

VAKIT

Hergün 6 Sayfa
Sayısı Heryerde 5 Kuruş

Şimali Afrika tarihinden meraklı sayfalar
(Yazısı 2 ncide)

Dar gelirlilere yapılacak yardım

Bu gibilerin ve bunlar arasında vaktile on senelik maaşlarını birden almış olanların tesbiti istendi

Ankara, 19 (A.A) — Aldığımız malûmata göre hükûmetçe ekmek ve ekmeklik hububat vesaire eşyanın dağıtılmasına müteallik talimatname dışında kalan çok dar gelirlilerle çok muhtaç kimselere yapılacak yardım üzerinde durulmaktadır.

Ticaret Vekâleti valiliklere gönderdiği bir tamimde bu gibilerin ve bu meyanda vaktiyle on senelik maaşlarını almış bulunan mütekait, yetim ve dul gibi muhtaçların adetlerinin küçük ve büyük olarak sıkı bir kontrol altında tesbitini ve bildirilmesini istemiştir. Toplanacak bu rakamlar elde mevcut imkâna göre icabında her hang bir yardım yapılabilmesine esas teşkil etmek üzere göz önünde bulundurulacaktır.

Altın muhtekirleri tehlikenin kokusunu aldılar!

Fiyat düşkünlüğü muhtekirlerin paralarını yatırdıkları diğer menkul ve gayrimenkul eşyaya da sirayet edecektir. Bu suretle muhtekirler kendi elleriyle kazdıkları kuyuya kendileri düşmüş oluyorlar

Yazan: **Asım Us**

Altın fiyatı piyasada kırk liraya kadar yükselmişken son bir kaç gün içinde otuz liraya kadar düştü. Milli paramıza suikast yapan ihtikâr kodamanlarının bu hareketlerinden doğan neticeyi, yani halkın hayatî ihtiyaç maddelerinde fiyatları düşürmek için hükûmetçe alınan tedbirlerin ehemmiyetini daha şimdiden anlamış gibi görünüyorlar. Bir kaç gün içinde altın fiyatının 39 - 40 liradan 30 - 31 liraya kadar düşmüş olması Türk parasının kıymetine itibar etmiyen spekülâsyoncuların tutundukları ihtikâr siperlerinden çıkarak gerilemeğe başladıklarının ilk alâmetidir.

Paralarını altına çevirerek gizli kasalarda saklıyanlar şimdi mümkün olduğu kadar az birer zararla kurtulmak için piyasada satışa çıkıyorlar.

Eşya fiyatlarını yükselten ihtikâr hareketleri başladığı zamanlarda altın daima öncü rolünü alır; iptida altın fiyatı yükselir; ondan sonra birer birer halkın bütün hayatî maddeleri elden geçirilir; serbest ticaret kaidesi sadece piyasadan mal toplamak ve saklamak ve hiç bir zaman elde boş para tutmamak mânasına tefsir edilir. Memleketimizde şu bir iki senede geçirdiğimiz iktısadî buhran devri bunun en son misalidir.

Yakın dört senelik harp devrinin fevkalâde millî müdafaa masraflarını karşılamak için Merkez Bankasının çıkardığı para 700 milyon lirayı bulmuştur. Bu miktar belki memleketin normal zamanlarda muhtaç olduğu tedavül vasıtasına nisbetle biraz fazladır. Fakat bugünkü Türk parası hiç bir zaman imparatorluk devrinin kâğıt paralarına kıyas edilemez. Zira imparatorluk devrinde hükûmet hazinesi sadece boş kasalardan ibaretti; Cumhuriyet hükûmetinin elinde ise Merkez Bankasının kasalarında milyonlarca altından başka memleket hudutları içinde devlet sermayesi ile yapılmış bir çok fabrikalar, bir çok madenler, bir çok gemiler, bir çok demir yolları vardır. Bu fabrikaların, madenlerin, gemilerin, demir yollarının temsil ettiği kıymet yekûnu milyonları değil, milyarları geçmektedir. Menkul olan kıymetler bundan ayrıdır. Bu cümleden olarak fevkalâde ihtiyaçlar için toplanmış 250 milyon kilo buğday vardır ki yalnız bunun kıymeti bugünkü piyasaya göre bir milyondan ziyadedir.

Vaziyet böyle olunca, millî paramızın kıymetinden ve istikbalinden şüphe etmek, böyle bir şüphe ile paramızın kıymetini düşürenlere karşı hükûmetin sonuna kadar kayıtsız kalacağını sanmak ahmaklık değil midir?

İşte şimdi paralarını çok yüksek fiyatlarla altına bağlıyanlar, yahut yine yüksek fiyatlarla eşyaya yatırarak stok yapanlar, nihayet emlâk ve arsa fiyatlarını delice yükseltenler kendilerinin çok akıllıca zannettikleri bu tarzı hareketlerinin cezasını göreceklerdir. Piyasada altın fiyatında görülen düşkünlük bundan sonra da devam edecektir. Aynı zamanda fiyat düşkünlüğü muhtekirlerin paralarını yatırdıkları diğer menkul ve gayri menkul eşyaya da sirayet edecektir. Hepsi de böylece zarar edeceklerdir. Nasıl ki daha bugünden pirinç, fasulye vesaire gibi bazı yiyecek maddelerde hissedilir bir fiyat düşkünlüğü başlamıştır. Bu suretle muhtekirler kendi elleri ile kazdıkları kuyuya kendileri düşmüş oluyorlar.

Herkes için bir ibret levhası teşkil eden bu tecrübeden kâfi derecede ders almış olursak ileride bir kazanç olur.

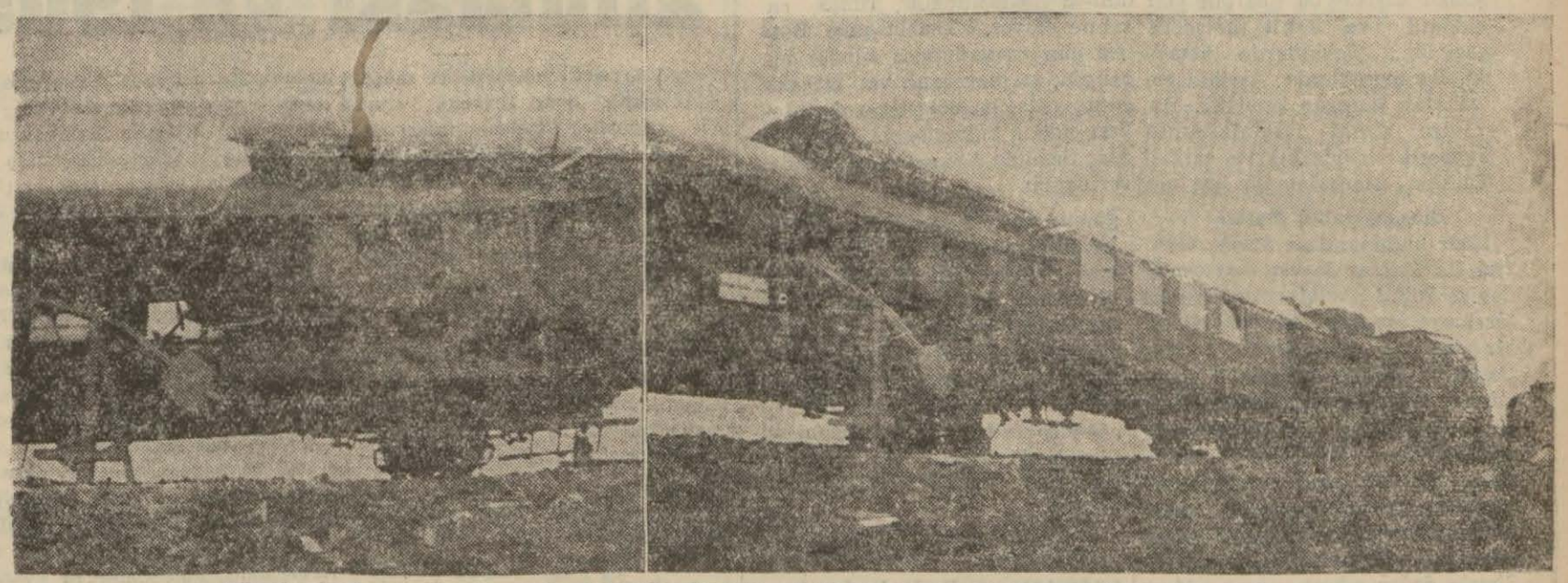

Dün Erenköyle Suadiye arasında vukubulan kazada birbirine geçen vagonların ve lokomotifin hali..

Tunusta Müttefikler birkaç hava alanını zaptettiler

300 bin kişilik bir ordu Tunusta harekâta başladı

Rabat: 19, (A.A.) — Resmî tebliğ: Müttefik paraşütçü kıtaları Tunusta hayatî ehemmiyeti olan bir hava meydanını zaptetmişlerdir.. Tunus içerilerine doğru yayılan bu paraşütçü sevkiyatı şimdiye kadar hava kuvvetleri tarafından başarılan en önemli harekâtı teşkil etmektedir.

ÜÇ KOLDAN HÜCUM

Nevyork: 19, (A.A.) — Şimali Afrika cephesinden gelen telgraflar mihveri Şimali Afrikadan atmak için müttefiklerin Tunusa üç ana kol la taarruz ettiklerini göstermektedir.

3000.000 kişi tahmin edilen bir İngiliz — Amerikan ve Fransız ordusu Cezayirden hareket etmiş ve Tunusa girmiştir. Bu ordudan evvel, şimdiye kadar kullanılanların

(Devamı Sa. 4 Sü. 1 de)

Mareşal Petenin mesajı

Şimali Afrikadaki Fransızlara Amerikalılara mukavemet etmelerini emretti

(Yazısı 4 ncüde)

BİNGAZİNİN CENUBUNDA ÇARPIŞMALAR BAŞLADI

Tobrukta İtalyan esirleri

(Yazısı 4 üncüde)

Dünkü acıklı tren kazası

8 Kişi öldü, 11 kişi yaralandı 68, sığır parçalandı

Kaza yerinde parçalanan sığırlar..

(Yazısı 4 ncüde)

Torino müthiş bir hücuma uğradı

Londra, 19 (A.A.) — Londrada öğrenildiğine göre, İngiliz tayyareleri dün gece İtalya üzerinden uçmuştur.

***

Londra, 19 (A.A.) — Torino şehri dün gece bombardıman edilmiştir.

Akının tafsilâtı

Londra, 19 (A.A) — Resmen bildirildiğine göre, dün gece Torinoya yapılan akın sırasında İngiliz bomba uçakları 2000 kiloluk bombalar atmışlardır. Bombaların Torino ayırma garına, Fiat fabrikalarına, şehir dışına ve başka fabrikalara düştüğü görülmüştür. Hava gece o kadar aydınlıktı ki, bomba uçaklarımızdan bazıları şehir üstünde gurup halinde uçmuşlardır. Pilotlardan biri şöyle demiştir: "şehir etrafında takriben yarım saat kaldık. Yangınların birbirini hızla takip ederek fazlalaştığını gördüm. Hava karşıkoyma faaliyeti başlangıçta çok faal olmuşsa akının sonlarına doğru hemen hemen tamamiyle susmuştur.,,

İtalyan Tebliği

Roma, 19 (A.A.) — İtalyan orduları umumî kararghının 908 numaralı tebliği:

(Devamı Sa. 4 Sü. 4 de)

Son günlerin mühim hâdiseleri

İspanya seferberliği ve Petenin verdiği salâhiyet

İspanya kısmî seferberlik ilân ederek yediyüz bin askeri silâh altına çağırdı. İspanyanın bu hareketini mihverden ziyade müttefikler aleyhine müteveccih gibi gösterenler varsa da bunu memleketin kendi istiklâlini müdafaa endişesinden mülhem diye kabul etmek bizce daha doğrudur.

Şu itibar ile ki İspanyanın bu kararı Fransanın Alman kuvvetleri tarafından işgali ve ayni zamanda İspanya Fasını ihata eden bölgelere Amerikan ve İngiliz kıtalarının çıkarılması üzerine vukubulmuştur. Bu suretle İspanyanın vaziyeti Türkiyenin bugünkü durumuna benzemektedir.

Eğer Fransadaki Alman kuvvetleri İspanya topraklarını köprü yaparak Cebelüttarıktan Afrikaya geçerse derhal Fransız Fasındaki Amerikan ve İngiliz kuvvetleri İspanya Fasını işgal ettikten başka Portekize de ihraç hareketi yapacaktır. Böylelikle İspanya toprakları mihver ile müttefik kuvvetleri arasında harp sahası haline girmiş olacaktır. Şayet Afrikadaki Amerikan ve İngiliz kuvvetleri daha evvel İspanya Fasını işgal ederse bu defa Fransada bulunan Alman kuvvetleri Pirene dağlarını tecavüz edecektir.

İşte İspanya böyle tehlikeli bir vaziyete düşmemek için kendi hudutlarını sıkı surette müdafaa etmek lüzumunu hissetmiş olsa gerektir. Mareşal Frankonun seferberlik emrini bu şekilde anlamak yerinde olur.

Fransada Mareşal Peten'in bütün salâhiyetlerini Laval'e devretmesi meselesine gelince, bunu da Alman işgalinin zaruri bir neticesi olarak telâkki etmek lâzımdır. Bundan sonra Fransanın Almanya ile birleşerek müttefikler aleyhine hareketeğ geçmesi ve Tulon'da bulunduğu anlaşılan Fransız donanmasının Almanlar ile işbirliği yapması ihtimali yok değildir.

İhtikârcıların yüz karası vesikaları meydana çıkıyor

Bazı tüccarların yazdıkları mektuplar ele geçti, dün yeniden ihtikârcılar yakalandı

Piyasadaki gıda maddelerinin satış fiyatlarını kontrol etmek üzere belediye teftiş heyeti çalışmalarına devam etmektedir.

Son beş günlük çalışmalar mühim neticeler vermiştir.

Belediye müfettişleri kontrollerinde fiyat yükselmelerinin sebeplerini ve ne şekilde yükselme yapıldığını gösteren dikkate değer vesikalar elde etmişlerdir.

Yorgi terzioğluna ait elde edilen vesikaların bir iki parçasını aşağıya yazıyoruz: bu mektup Ahmet adında bir tüccara 26 Eylülde yazılmaktadır:

"Burada satılan yağlardan fatura almak için ısrar ediyorlar.Bana gönderdiğin şeyler hakkında yüksek fiyatla bir fatura gönder, ben de, muamelâtı ona göre yapayım.,,

Gene Hükûmetin kara borsa murakabesi hakkındaki kayidler üzerine bu zât gönderdiği bir mektupta şöyle demektedir:

"Kara borsada herşeyi bizden daha iyi biliyorlar. Bana kalırsa bunun arkasından birşey çıkacak, siz ne fiyatla satılmasına karar vermiş iseniz, bana bildiriniz, ben size gene danışırım.,,

DÜN MAHKEMEYE VERİLENLER

Dün limon iskelesi tüccarlarından bir kısmı millî korunma mahkemesine verilmişlerdir.

Bunlar arasında; Hayım oğlu Salamon Behar, Sabuncugil Limitet şirketi, yağ iskelesinde 13 numarada Kiryako, Halil Orhan Uzun köprü, Vasil Zahariyadis, Mehmet kirazlı, Osman Akın, Selim Başaran, Hüseyin Kuru, Yani Popodopulos, Hristo Sarı, Artin Topaçoğlu, Cevad Sever, Yusuf Toka, Bilâl Pişkin, Haydar Çetin, Etem Erkevet, Şükrü Boyanlı, Hadi Akbaş ve tezgâhtarı. Terdof, Ahmet Nuri, Niko Kadarçe, Mustafa Pekmeriler, Mustafa Demirsar, Ziya Olur, Yorgi Kazaplanedir.

Cigara çeşitleri azaltılıyor

Fiyatlarda da masrafları karşılayacak şekilde değişiklikler yapılması düşünülüyor

Ankara: 19, (Vakıt muhabirinden) — Bir müddettenberi cigaralarda görülen nedreti bertaraf etmek maksadiye yeni bazı tetkikler yapılmakta olduğu haber verilmektedir. Söylendiğine göre mevcut cigaraların cinsi muayyen birkaç tipe irca olunacak ve bu işle mütenasip olarak fiyatlara da bugünkü masrafları karşılayacak şekilde bir miktar zam yapılacaktır.

Balıkesir zelzelesinde 665 ev yıkıldı

Ölenlerin 7 kişi olduğu anlaşıldı

Ankara, 19 (Vakıt muhabirinden) — Balıkesir vilâyetiyle civar vilâyetlerde yer depremi devam etmektedir. Şehrimize gelen haberlere göre zelzele yer altından gelen müthiş uğultularla başlamıştır. Armutlu Yu-

(Devamı Sa. 4 Sü. 5 de)

Şimali Afrika tarihinden meraklı sayfalar

Bingazi - Trablusgarb - Fizan - Tunus, Cezayir ve Fas

Şimali Afrika, bu harbin bir dönüm noktasındadır. Tunus, en şiddetli ve kanlı harplere sahne oluyor. Trablusgarp, Bingazi ilh... Tebliğlerde hemen her gün rastladığımız isimler oldu. Bu topraklarda tarihin en zengin, en heyecanlı ve meraklı vakaları cereyan etmiştir. Bu sütunlarda, bu bölgelerin tarihlerinden, tarihî vak'alarından kısa notlar bulacaksınız. Bugün, kıymetli müdekkik ve tarihçi Aziz Samihin "Şimali Afrikada Türkler,, eserinden bir kaç not veriyoruz:

Bingazi yahut Berka

Mısır hududundaki Selon körfezi ile Muctar mevkii arasında denize doğru çıkmış yarımada gibi bir kısım arazi vardır, ki Kilisli bir plâtform halindedir. Burası Berkadır. Eskiler Sirenayık demişler. Bizim zamanımızda Bingazi mutasarrıflığı idi. Akdenizin Afrikaya en çok girdiği yer Sert körfezidir. Afrikanın merkezine en yakın yol buradan gider. Muctar mevkiinden sonra sahil garpten şimale doğru hafifçe yükselir. Şimale doğru çıkıntı yapan Mısrata burnu, şarkta Sert ve garpta Gays körzefini teşkil eder.

Mısır, Trablus ve Sahra arasındaki Berka kıtası sahilleri kayalıktır. Beyaz kayalıklar denizden görülür. Bu sahilde Bingazi, Derne, Bomba, Tobruk limanları vardır ki, gayet emin limanlar olabilir. Sahil kısmı Cebelülahzar namını alıp takriben Tobrukla Bingazi arasında imtidat eden bir yükseklik arzeder. Bu dağların vasati irtifaı 500 metre kadardır.

Garptaki Djeffara ve şarktaki Syrt çölü 100, 200 kilometre genişliğinde olup dahildeki yüksek yaylâların kenarlarına doğru yavaş yavaş çıkarlar.

Bu yüksek yaylâlar Cebeli nefousa ve Yifrin Garian ve Tarhouna olup şarkî Tunus yaylâlarının imtidadıdır. Bu kısım araziye (Cebel) derler. Genişlikleri bir kaçar yüz kilometreye varır; ziyadesiyle kabili ziraattir. Fakat az meskûndur. Yalnız bu yaylâların şimal kenarları Akdenizin sağanaklarından istifade ettikleri için nisbeten daha çok ahalisi vardır. Buralarda kayalıkları yaran derelerin içinde dar bir mıntaka üzerinde ekilebilecek yerler bulunur. Yerli Berberiler buralarda zeytinlik, arpa, buğday yetiştirirler.

Kasur denilen köyler kayaların ucuna kondurulmuştur. Nalut, Cadu Ezzintana Gifsin Garian, Tarhouna bu gibi köylerdir. Mağaralarda iskân usulü buralarda caridir. Homsun cenubundaki Kasrı beni velitten cenubu şarkiye doğru giden yükseklikler Orfello dağlarıdır. Buralarda (Sade) ve (Buneçim) köyü ve vahaları ve daha cenuptaki Kefra yahut Çofra vahasında (Sokna) vardır. Bu vahanın cenubu ve cenubu şarkî ve garbisi yüksek yaylâlardır Bunun şark kısmına cebeli şarkiye ve garp kısmına (Cebelüssûda) derler.

Trablus mıntakası arzanî olarak vadii Suffaçin, vadii Kebir, vadii Zemzem gibi vadilerle katolunmuştur. Trablusun garbi cenubisindeki cebeli garbiye yığınının garp tarafını teşkil eden (Gıdamıs) mıntakası oldukça meskûn ve mahsulât yetiştirmeğe müsaittir. Gıdamısın altı yedi bin kadar nüfusu vardır. Ve Fizandan (Hamma) da yahut (Hammadetülhamra) denilen yüksek, gayri münbit ve taşlıklı bir yaylâ ile ayrılmıştır. Gıdamıs mıntakasında bazı münbit vadiler ve şimalinde 600 : 900 metre irtifamda yaylâlar vardır.

Trablus şehrinin şarkında Leptis Mağna Limes tripolitanos mevkilerindeki eski ma'muriyetlerden kalma kanalizasyon, mezarlar, su yolları bakayası vardır. Tarhouna yaylâlarının ve kumluğunun şark kenarlarındaki eserler nisbeten epeyce mesut bir medeniyetin alâmetidir. Bu medeniyet Arap istilâsiyle mahvolmuştur. Fakat bu medeniyetin eski ehemmiyetinde mübalâğa edilmiştir. En son tetkikata nazaran Sirenayik en parlak zamanlardan beş yüz binden ziyade meskûn nüfusu besliyemezdi. Trablusta bundan daha az nüfus beslemeğe müsaittir.

Roma imparatorluğunun sukutundan itibaren memleket ancak fakir Arap ve Berberlerden karışık sefil kabaille meskûn kaldı. Oturanların miktarı ancak tamam Avrupalıların işgaline karşı şiddetli mukabele edecek miktarda idi.

Fizan - Fezan

Fizan şimalen Hammade yaylâsiyle ve cenupta Tommu dağlariyle çevrelenmiştir.

Vadii şarkî, vadii garbî, vadii şeyati, vadiyüşema gibi derelerle sulanır. Bu dereler kumlarda kaybolurlar. Fizanın merkezi Mezruk kasabasıdır. Denizden (450) metre yüksektir. Trablusgarbın 775 kilometre cenubu şarkisindedir. Hufre denilen uzun ve geniş bir vadinin nihayetindedir. Kasaba burçlu sularla kapanmıştır.

Hükûmet konağını, camii ve bir kışlayı havi iç kalesi ve çarşısı pazarı vardır. Etrafta sebze ve meyva bahçeleri, hurmalıklar ve bunların arasında sayfiyeler bulunur. Havası yazın ağırdır. Termometre yazın gölgede (45) ve kışın (26) olur. Fizanın garp müntehasında Gat ve şarkında Gatron kasabaları vardır.

Tommu silsilesi 1200 : 1500 metre yüksekliğindedir.

Mezruk Sudan yollarının üzerinde olduğundan Osmanlılar zamanında onu tanıyor, Garamantes admı veriyor; Romalılar Fazanya ve Araplar kurunuvüstada Zuila demişlerdir.

Türkler de Fizan olarak kullandılar. Yedinci asırda Araplar zaptederek çok zaman ellerinde bulundurdular. 14 üncü asırda Fas şeriflerine geçti. Sonra Tufeylât sürefasından sayılan siyahî bir sülâle zaptetmişti. Trablusgarbin zaptında da Türklere intikal eyledi.

(Devamı var)

Vecizeler

YAZAN: M. KEMAL PEKTAŞ

* Müşkilâtı kimse sevmez; Sipenser gibi, bedbin feylesofların şikâyet ettikleri (dikkat etmek) azabı meselâ kerrat ezberlemek gibi güçlüklerin karşısında bulunulduğu zamana münhasirdir. Bu kısa zamanlara, kalan uzun zamanları niçin karıştırmalı? Sonra dikkatten o kadar bezgin olduğu halde spenser herkesten fazla dikkate kenlini neden mecbur etmiş de felsefe imamlarından olmuş!

* Rosonun "Hâbi pür ıztıraptır bu hayat,, diye bir manzumesi var; bu manzume hakkında bütün münevverlerden rey toplansaydi harpten evvel başka, şimdi başka türlü rey verirlerdi. Menhus harbin felsefeye de tesiri var!

Çörçilin nutku:

ingiltere karanlık bir vadiden geçti

Daha henüz bir çok tehlikelerle karşı karşıyayız

Londra, 19 (A.A.) — Dün eskiden okuduğu Harrov mektebinde bir nutuk söyliyen Çörçil İngilterenin karanlık bir vadiden geçtiğini ve henüz mevcut olan birçok tehlikelere ve inkisarlara rağmen tedricen kendini kurtardığını söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bununla beraber daha büyük bir bilgi, bir emniyet ve bir kuvvetle biraz daha ileri gittiğimizi size temin ederim. Bir gün, parlayınca bir daha sönmiyecek olan daha geniş bir ışığa kavuşacağımız muhakkaktır. Bizim kudretli ve kuvvetli büyük ordularımız, hava ve deniz kuvvetlerimiz vardır. İleri gidiyoruz ve zafer ordularımızı tetviç edecektir.

Çörçil, Harrov mektebinde şarkılar programını dinlemeğe gitmişti. Birkaç şarkının nakaratını talebelerle birlikte söylemiştir.

Çörçil talebelere iki sene evvel pek karanlık günlerde kendilerini görmeğe geldiğini hatırlatmış ve demiştir ki:

"O zaman bu güçlüklerin içinde nasıl çıkılacağı malûm değildi. Fakat bir hal çaresi bulmağa azmetmiştik. Şimdi dünyanın her tarafındaki milletlerden mürekkep büyük bir cemiyet içindeyiz. Mazide olup bitenlerden istikbal için cesaret alabiliriz."

Iktibaslar

Gündelik gazetelerin satın alınması ve 1905 Rusyası

[Kıymetli muharrir ve mütefekkir Sadri Ertemin "Propaganda,, kitabının ikinci cildinden bahsetmiştik. Her bahsi ayrı bir kıymet olan bu eserden bugün bir bahis iktibas ediyoruz. 1905 Rusyasını ve gazetelerin satın alınmasını anlatan bu meraklı sayfaları alâka ile okuyacaksınız.]

Alacaklılar borçlularının hissî hayatından, ince ruhundan ziyade onun tediye kabiliyeti ile meşgul olur. Çarlık Rusyası bu ince noktayı büyük Fransız mali sermayedar gurupları ile birlikte keşfetmekte gecikmedi. Çarlık Rusyasının istikrazları devam ettiği müddetçe Pariste gizli bir memuru vardı. Bu memur sadece matbuatla meşguldü. Paris matbuatında Rus propagandasını yapmaya memur edilen Raffallovitch bu işte büyük muvaffakiyetler gösterdi. Bunun için gazetelere para veriyor, buna mukabil sütun kiralıyordu.

Mali ilâncılığın bir nev'ini teşkil eden bu propaganda tarzı ile para dağıtma işi, resmî cerideden başladı. Resmi cerideye istikraz keşideleri haberleri için 1000 frank. Debats gazetesine 10.000 frank veriyordu. Fakat kendilerine para verilmeyen Petit Journal, Matin, Journal, Echo de Paris gazeteleri istikraz meselesinden dolayı hücumlar yaptılar, nihayet bunlarla da anlaşıldı.

Propaganda şöyle yapılıyordu:

Raffallovitch'in yazdığı haberler, telgraflar, makaleler gazetenin kendi malı imiş gibi neşrediliyordu. Raffallovitch, ekseriya Rusyada imar hareketlerinden, medenî faaliyetlerden, asayişin yerinde olduğundan bahseden makaleler, haberler, telgraflar gönderirdi. Bu haberler efkârı umumiye üzerinde tesirini yapıyordu. Ancak Rusyanın iç vaziyeti kötüleştikçe gazetelerin talepleri de o nisbette artıyordu. 1904 senesinde Raffallovitch Çarlık maliye nezaretine şunları yazmıştır:

"Altı ay içinde satılık Fransız matbuatı altı yüz bin frank yuttu. Paranın yarısını bankerler verdiler,,

Ayni sene içinde gazetelere dağıtılan paraların mikdarı şöyle hülâsa ediliyordu:

Figaro	5000	Frank
Petit Journal	4000	Frank
Temps	3000	Frank
Echo de Paris	3000	Frank
Otorité	2500	Frank

Bu paralar yalnız gazeteler içindi. Muharrirlere de ayrıca paralar verilmişti. Matin ve Libre Parole gazeteleri aleyhde yazıyorlardı. Ayni zamanda gıda maddeleri müstahsilleri sendikası da Rus ordusuna konserve satmak istiyorlardı. Bunun için mücadele açıyorlardı. 1904 senesinde Rusyanın vaziyeti gitgide fenalaşıyordu.

BİR BAŞVEKİLİN GÖRÜŞÜ:

Bu vaziyeti maliye nazırlığı ve Rus - Japon sulh müzakerelerinde başmurahhaslık, bilâhıre Başvekillik eden Witte 1904 de şöyle anlatmıştı:

"Rusyada ancak yüzde elli altı Rus vardır. Yüzde kırk dördü tuttuğumuz siyasetten dolayı bize düşman olan yahudi, Finlandiyalı, Alman, Polonyalı, Ermeni ve Tatarlardan mürekkeptir. Şimdi de bu yüzde elli altı "Şimdiye kadar hükûmet bize ne yaptı,, diye bağırmağa başladı. Bunun üzerine anarşistler, ihtilâlciler, meşrutiyetçiler, gayet faal propagandaya başladılar. Hülâsa herkes şaşırmış, üstelik de hükûmet günden güne itibardan düşmüştür.

Evvelce nazırlara karşı husumet vardı. Şimdi onları küçük görüyorlar. Evvelce hükûmeti sevmezlerdi. Fakat sayarlardı. Şimdi onu boğmağa çalışıyorlar, onunla alay ediyorlar. Hemen bütün Zemstovlarla asilzadeler mutlakiyet aleyhindedirler. Ayni zamanda halkın isteği toprağın arazi sahiplerinden alınarak kendilerine verilmesinden ibarettir.,, (1)

Umumi manzarası böylece çizilebilen bir memleketin bilhassa demokrasi ile idare edilen üstelik de rabıtası sarrafi münasebetlere dayanan bir memleketle kurduğu dış siyasetin ayakta durması çok müşküldü.

Talepler gitgide artmakta idi. 1905 Japon harbi ise vaziyeti daha müşkül bir hale koydu. Japon taarruzu Rusyanın vaziyeti hakkında daha vahim fikirler vermeğe müsaitti. Paris Agents de Change sendikası namına Raffallovitch'e gönderilen bir mektupta şunlar yazılıyordu: "Şirketimiz artık yeni Rusya istikrazları tahvilâtının Paris piyasasında müzakere edilmesine ve borsaya kabul olunmasına müsaade etmiyecektir. Böyle birşey yapabilmek için Rus hükûmeti gazetelerin malî sütunlarına şimdiye kadar tahsis etmiş olduğu paradan maada Paris matbuatı için ayda iki yüz bin frank tahsisat ayırmalıdır.,,

Bunun üzerine Rus memuru ajans Havas'la bir anlaşma yaptı, bundan sonra artık Fransız gazeteleri Rusyanın iç vaziyeti hakkında kötü haberler neşretmiyorlar Rusya aleyhine yağılmış kitapların hülâsalarını efkârı umumiyeye arzetmiyorlardı.

ÇARIN İKİ MEKTUBU:

1905 senesindeki vaziyeti daha iyi canlandırmış olmak için Çar Nikolanın Danimarka kralının yanında bulunan annesine 1905 seesi 19 teşrievvelinde Petersburgdan yazdığı bir mektubu okumak kâfidir: (1) "Bir haftadanberi şimendiferler işlemiyor. Şehirde yegâne nakliye vasıtası denizdir. Bu mevsimde nelûtuftur değil mi? Şimendiferlerden sonra grev imalâthanelere, fabrikalara ve daha sonra belediye müessesele rine ve Münakalât nezareti dairesine bile sirayet etti. Düşünün ne rezalet! Üniversitelerde neler olup bittiğini Allah bilir. Oraya kim girerse girsin, işitmediği kötü lâkırdılar kalmıyormuş. Siyasi ilimler mektepleri ile üniversiteler meclisleri kendilerine verilmiş olan muhtariyeti nasıl tatbik edeceklerini bilmiyorlardı. Cüretkâr halkın içeriye dolmalarına mâni olmak için kapıları kapamayı bile akıl etmiyerek, tabii polisin kendilerine istedikleri gibi yardım etmediğinden şikâyet ediyorlar.

Geçen senelerde onlar için neler söylediklerini hatırlarsın! Ajans telgraflarını okurken insanın midesi bulanıyordu. Sade mekteplerde grev havadislerinden belediye memurlarının, Kazakların hattâ askerlerin tecavüze maruz kalarak öldürüldüklerinden, türlü türlü karışıklıklar, ayaklanmalar ve ihtilâllerden bahsediliyordu. Nazır efendilere gelince; ıslak karga gibi bir araya toplanarak azim ve süratle harekete geçecekleri yerde bütün nezaretlerin tevhidi lüzumunu münakaşa ediyorlardı. Mitingler esnasında (Bu kelime de şimdi yeni bir moda oldu) müsellâh bir ayaklanmaya karar verildiğini haber alınca hemen bütün Petersburgdaki kıtaları payitahtın umumî valisi olan Trepof'un emrine verdirdim. Şehrin muhtelif dairelere ayrılarak müstakil kumandanlar emrine verilmesini emrettim.

Orduya karşı tecavüz vuku bulursa derhal mukabele edilmesi emrolundu. Bu sayede ihtilâl hareketi durdurulabildi. Çünkü Trepof her hangi bir karışıklığın şiddetle ve merhametsizce bastırılacağını ilânlarla halka bildirmiş ve şüphesiz ki böyle yapılacağına kanaat hasıl olmuştu.

Tehlikeli ve sükûnetli günler başladı. Çünkü sokaklarda asayiş mükemmel olduğu gibi herkes de birşey ler hazırlandığını biliyordu. Ordu işareti bekliyordu. Ötekiler de birşey yapmıyorlardı. Herkesde büyük bir fırtınadan evvel duyulanlara benzer hisler vardı.

Herkesin sinirleri artık tahammül edilemiyecek derecede gerilmiş olduğundan artık bu hal böyle devam edemezdi.

Müthiş günlerde Witte ile başlıyan müzakerelerimiz geç vakte kadar sürüyordu. İki hal suretinden birini seçmek lâzım geliyordu:

Azim sahibi bir askeri tayin ederek ayaklanmayı son şiddetiyle bastırmak, ondan sonra vâkıa bir sükûnet hasıl olursa bir kaç gün sonra tekrar kuvvet istimali lâzım gelirdi.

Netice olarak ırmaklar kadar kan akar, sonunda bugünkü vaziyet unutulmuş olurdu. Yani hükûmetin kudret ve kuvveti tezahür etmiş fakat netice ayni olur ve derece, derece yapılacak ıslahat tahakkuk ettirilmiş olmazdı.

Öbür hal sureti ise, halka siyasî haklar, kelâm hürriyeti, içtima ve cemiyetler teşkili, şahsî masuniyet, bütün kanun lâyihalarının imparatorluk düşmanının tasvibine arzetmek, yani kanunu esasi ilânı idi.

Witte tehlikeli olmakla beraber bu vaziyet içinde bunu tatbikten başka çare olmadığını hararetle müdafaa etti. Her kime sorduysam, hemen hepsi Witte gibi cevap verdi. Başka bir çare olmadığını söyledi. O, eğer kendisini başvekâlete getireceksem programının kabul edilmesi ve harekâtının tefvik edilmemesi lâzım geldiğini açıkça bildirdi. Beyannameyi Witte ile Obolensky beraber hazırladılar. Bunun için iki gün münakaşada bulunduk. Ve nihayet dua ettikten sonra beyannameyi imzaladım.

Ah canım anneciğim, İmzalamadan evvel ne azaplar çektiğimi tasavvur edemezsin.

Bütün vaziyeti kavrayarak beni bu müthiş kararı almaya sevkeden sebepleri sana bir telgrafla bildirmek mümkün değildi. Rusyanın her tarafında bağırıyorlar. Yazıyorlar. Ve bunu istiyorlardı. Etrafındakiler den bir çoklarını diledim. Birçok adamlar da ayni şeyi söylüyorlardı. Yalnız o namuslu Trepofa itimat ediyordum. Artık Allaha sığınarak herkesin istediğini vermekten başka çare kalmamıştı. Teselliyi mucip olacak tek birşey varsa o da ilâhi iradenin bu merkezde olması ve bu acı kararın Rusyayı bir yıldanberi düştüğü tahammül edilmez karışıklıktan kurtarmasıdır.

Halk âdeta çıldırdı. Kimisi sevinçten, kimisi de memnuniyetsizlikten, Mahalli memurlar da yeni usulleri nasıl tatbik edeceklerini bilmiyorlar. Henüz hiçbir şey tesbit ve neşredilmedi. Herşey birbirine bağlıdır. Bütün nazırların değişmesi, başkalarının gelmesi lâzımdır. Fakat bu, Witte'nin işidir. Bu sırada da şehirde asayişin muhafaza edilmesi elzemdir. Çünkü muvafık, muhalif, iki cins nümayişler ve aralarında çarpışmalar oluyor. Tam bir ihtilâl için de bulunuyoruz. Bütün memleketin idaresi karmakarışık olmuştur.

Fakat Allah bize yardım edecektir. Kendimde onun yardımını ve beni hiçbir zaman terketmiyecek ve cesaretimi kaybetmiyecek bir kuvvet hissediyorum. Seni temin ederim ki, burada günler değil helecan, şüphe ve mücadele içinde yıllar geçirdik.,,

Çar Nikola annesine bir başka mektupta da şunları yazıyor:

"Kimse cüretle hareket etmeğe cesaret edemiyor. Witte'ye varıncaya kadar herkese daha metin daha enerjik olmalarını tavsiye ettim. Biz de hiç kimse mesuliyeti üstüne almaya başlamamıştır. Hepsi emir beklerler. Ve bunları yarım yamalak infaz ederler. Bilirsin ya!..

Bizde medeni cesaret sahibi adamlar pek azdır. Şimdi ise hiç yok! Hâletiruhiye tamamen değişmiştir. Vaktiyle hükûmetin icraatını tenkit eden büün hürriyetperverler şimdi şiddetle hareket edilmelidir diye bağırıyorlar. Birkaç gün evvel amele komitesinin diğer partilerin elebaşıları tevkif edildiği vakit herkes memnun olmuştu. Sonra da on iki gazete kapatılarak müdürleri yazdıkları murdarlıklardan dolayı mahkemeye verildiydi, Evveldenberi böyle yapılmalıydı, diye herkes memnun oldu, Moskova hâdiselerindenberi Witte büsbütün değişti. Şimdi herkesi yakalayıp kurşuna dizdirmek istiyor.,,

(1) N. Brian - Chaninov, Rusya tarihi fasıl XV — İkinci Nikola.

(1) — Bu mektup N. Brian Chaninov'un Rusya tarihi adlı eserinde fasıl XV iki Nikola fasılındadır.

Toprak mahsulleri ofisi yeni idare heyeti

Ankara, 19 (Vakıt muhabirinden) — Toprak mahsulleri ofisi idare meclisi reisliğine İstanbul belediye iktısat müdürü Saffet, azalıklarına Konya mıntakası müdürü Halit Mithat Karagölge, eski Adana valisi Faik Üstün ile Ziraat vekâleti baş müfettişlerinden Salih Ekim tayin olunmuştur.

Seçimleri tastik olunan belediye reisleri

Ankara, 19 (Vakıt muhabirinden) — Antalya belediye reisliğine Lûtfi Gülcüoğlu, Çanakkaleye İhsan Berkil, Çoruha Osman Demir Öz, Denizliye Esat Kaymakçı, Elâzığa Cemal Şedele, İspartaya Hilmi Çakmakçı, Niğdeye Ahmet Öztekin, Kayseriye Faik Seler, Karsa Mehmet Bağatır, Sıvasa Rahmi Günay, Sinoba Ali Ersoy, Muşa Zeki Dede, Antalyaya Vedi Karabayın intihapları tasdik olunmuştur.

Devlet Şûrasında terfiler

Ankara, 19 (Vakıt muhabirinden) — Devlet Şûrası açık olan birinci sınıf muavinliklere ikinci sınıf muavinlerden Kasim Onzür, Samim Bilge, ikinci sınıf muavinliklere üçüncü sınıftan Salih Akman, Nahit Sözen, üçüncü sınıf muavinliklere birinci sınıf mülâzimlerden Akif Eranlı, Hidayet Bilge, Halit Ziya Berkan, Atalay Akan, birinci sınıf mülâzimliklere ikinci sınıf mülâzimlerden Aydın Tuncay, Rüştü Aral, Hakkı Savar terfi edilerek tayin olunmuşlardır.

Ankara at yarışları

Bu hafta mevsimin en bü[yük] ikramiyeli koşuları yapılacak

Anakra at yarışlarının 9 ... ta koşuları önümüdeki pazar ... yapılacaktır. Bu hafta mevsimin ... büyük ikramiyeli koşuları ... dan meraklılar tarafından bü[yük] ... şular heyecanla takip edile[ceğine] şüphe yoktur. Programı kısaca ... yoruz:

BİRİNCİ KOŞU:

Mesafesi 1800 metre olan bu ... ya iki yarım kan girmektedir

1 — Gülcan
2 — Gül.

İKİNCİ KOŞU:

Mesafesi 3000 metre.

1 — Bora
2 — Ceylântek
3 — Bozkurt
4 — Tarzan

ÜÇÜNCÜ KOŞU: (Sonbahar ... handikabı) mesafe: 2800 metre

1 — Yetiş
2 — Konca
3 — Rest.
4 — Karabiber
5 — Davalaciro

DÖRDÜNCÜ KOŞU

İki yaşlı İngiliz taylarına ...
Mesafesi: 1250 metre.

1 — Varat,
2 — Nilüfer
3 — Pınar
4 — Destegül,
5 — Polat
6 — Hemdem
7 — İz
8 — Varadin
9 — Haspa
10 — Vido

BEŞİNCİ KOŞU (Satış koşusu)

Mesafesi: 2200 metre.

1 — Yılmaz,
2 — Alok,
3 — Fidan

Çifte bahis: 2—4 üncü koşular[da] rindedir.

Ankaraya gideceklerin ekmek kartları

Vilâyet bu hususta bir tebliğ neşretti

Vilâyetten tebliğ edilmiştir:

1 — Ankaradan muvakkaten İstanbula geleceklere Ankara ... tarafından nin dağıtma birlikleri ... seyahat vesikaları verilecektir. ...

Şehrimiz muvakkat kart bü[rolarından] rından beşer günlük ekmek ... alabilmek için mezkûr vesikaların kart bürolarına ibraz edilmesi lâzımdır.

2 — İstanbuldan Ankaraya ... cekler orada müşkülâta maruz ... mamaları için şehrimizden ... rı daimî kartlarla dağıtma bir[likleri] rince mühürlenmiş nüfus ... cüzdanlarını beraberlerinde ... melidirler.

3 — Şehrimizden Ankaraya ... mi olarak naklihane edenleri ... ra dağıtma birliklerine kayıt ... ları ve kartlarını alabilmeleri ... behemehal mukayyet bulundukları dağıtma birliklerinden kayıtları silindiğini ve ekmek kartının ... lip verilmediğn bildirr birer ... İmühaberi almaları ve bunu ... ra dağıtma birliklerine ibraz ... leri tebliğ olunur.

Mahalle bekçileri

İaşe yardımlarından istifade edecekler

Ankara, 19 (Vakıt muhabirinden) — Şehir ve kasaba ... nırları içinde emniyet ve asayiş ... rinde polis ve jandarmaya yardım ... birer unsur olarak vazife gören ... mahalle ve kır bekçilerinin de ... ve müstahdemler hakkında ... takarrür eden iaşe tedbirlerinden ... ilelerile birlikte istifade ettirilme... hakkındaki kararname neşrolunmuştur.

Vali Ankaraya gitti

Vali ve belediye reisimiz Doktor Lûtfi Kırdar dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir. Vilâyete ait ... ler üzerinde merkezle temas edecek ... pazartesi günü İstanbulda bulunacaktır.

Hersekli Ârif Hikmet'den:

Azizim, gel, vücudundan haber ...
Ne hacet, gaybden ihbar edersin ...
Sen ıkrâr ettiğin allâhı, billâh ...
Görü[...] ... yok inkâr edersin ...

FİKİR VE SOSYETE

Dünyaya gelecek sulh için neden kötümserlik gösteriyoruz!

Gelecek sulh yine eski ölçülere göre hesaplanacaktır. Bunun için bizim herşeye rağmen hazırlıklı olmamız, kuvvetli bulunmamız lâzımdır. Sulhü böyle karşılayacağız

Yazan: **Sadri ERTEM**

Beni yakından tanıyan bir dosta rastladım, bana dedi:

— Sen realist adamsın, ama [illegible] de bir görüşün var. Fakat bu harbin getireceği sulh hakkında çok kötümserlik ediyorsun. Gelecek sulhun neden kısa ömürlü bir mütareke olacağı kanaatine varıyorsun? Vakıa gelecek sulhun insanlara saadet getirmesi ihtimalinden de bahsetmiyor değilsin. Fakat Avrupalının bir türlü zihniyetini, [illegible] yapıyı değiştirmeğe yanaşmayacağı için bu harbin yine bir mütareke ile nihayet bulacağını, bu mütareke ile yarınki fakat harplerin fideliği olacağını, günler, belki de seneler yaşayacağı kanaatine varıyorsun. Bunlar bu büyük harp faciasını gördükten sonra neden zihniyet değiştirmesinler, neden insanın önüne sulh yeni bir çağ açmasın! Neden hep mazinin tekrar edileceğine inanıyorsun da mazinin yerine yepyeni, tahayyül bile edilmiyen bir hayatın geleceğini kabul etmiyorsun? İnsanlığın ufkunu halin kaldırımlarına durarak tayin etmek onun [illegible] resmetmek mümkün değildir.

Bence de bu işte iyimserlik göstermek insana hiç olmazsa bir ümit verir.,,

Bugünün kötü bir dünyanın ortasında kana baka baka [illegible] gözlerini halin harabelerinden, mahvolmuş kültür eserlerinden, göğe çıkan toprağın yeni [illegible] pratsiyelerin çizdiği levhalardan uzaklaştırmak ihtiyacı [illegible] Doğrudur, gözlerini maziden çevirmekten ne çıkar? Mazi bitmiş, tükenmiş, müstehlekmiş bir âlemdir. İstikbali [illegible] herkesin haddi değildir. İstikbalin iskeleti kalbte şekillenir. Bol bir hayal [illegible] onu vasıflandırır.

İstikbalden bahsedilirken herkes gelecek günlerin mühendisi olduğunu sanır. Pek müstesna insanlardır ki [illegible] bedenine can verirler, yaşanacak reel bir dünya koyarlar. Bu istikbal ilk insan kalbinden alır ve adamın elinde canlanırsa istikbal taşı kuş yapmaz, yaprağını ipek kumaş yapar. Yani istikbal yaratanlar imkânları en iyi kullanmasını bilenlerdir.

[illegible] harp sonrasını beşeri güzel, mesut bir devir olarak tasavvur edebilmek için bu yaratacak imkânı bulmak [illegible] Bu imkân henüz Avrupanın kafasında muayyen şekil almış değildir. Yani bir zihniyet [illegible] halini almamıştır. [illegible] bazı sözler, bazı feryatlar [illegible] Bir çok insanlar [illegible] hayat arzu ediyorlar. [illegible] başlıyalı şeflerin hemen [illegible] arzuları ifade etmişler-

[illegible] insanlar bu arzularına [illegible] mantıklarını, düşünce [illegible] değiştiremiyorlar. Hat[illegible] bir çok tecrübelere [illegible] yerlerinde saydıkları görülür.

[illegible] filozofu Ogüst Kont, [illegible] şahit olduğu harbi [illegible] sonra şu hükmü ver-

— Bu beşeriyetin son harbi-

[illegible] çabuk yola gelir bir [illegible] arzeden iyi kabli filo- [illegible] sonra harpler yine devam [illegible] hâdiselerin yaratılan hayata öyle kolay ko- [illegible] etmezler, pek büyük [illegible] vicdanı değiştiren hâ- [illegible] sonra hayat telâkkile- [illegible]. Bu hususta ve hat- [illegible] arzeden insanlara [illegible] benzerler. Önlerine çı- [illegible] sebeplere bir türlü i- [illegible] ısrarla ona karşı ko-

[illegible] harbinde Fransada bir [illegible] vardı. Bu zavallı adam, normal bir şekilde görüyordu. Onun inanmadığı iki şey vardı: Bunlardan biri. Prusyanın Fransaya harp ilân etmiş olması idi. İkincisi de Kommün ihtilâli idi.

Harp tebliğleri, gazete neşriyatını kendisine gösterdikleri zaman, hasta adam:

'— Bunlar diyordu, muarızlarım tarafından hususî surette hazırlanmış şeylerdir.

Adam Prusyanın bir türlü Fransaya harp ilân edebileceğine inanmadığı gibi, Kommün ihtilâlini de bir hayal, bir uydurma zannediyordu.

Bir çok vakıalar karşısında beşeriyet bu hasta adamdan daha akıllı değildir.

Beşeriyetin daha mesut bir dünyaya kavuşması için önüne çıkan en mühim engel mantığı,, mantığı yaratan da hayat tarzıdır. Daha mesut bir dünyaya kavuşmak için bugünkü dünyadan yani koloniye dayanan endüstri sisteminin büyük bir değişiklik sezmesi lâzımdır.

Bir defa dünyayı yediği halde doymıyan ve nihayet kendini kemirmeğe başlıyan büyük endüstriden kurtulmak lâzımdır.

Bundan kurtulmak, demek 19 uncu asrın büyük şehrinden, fabrika t a h a k k ü m ü n d e n kalabalıklardan uzaklaşmak demektir. 19 uncu asrın büyük şehirleri fabrika ve toprak spekülâsyonu üzerine kuruldu. Büyük nüfus kesafetleri bu şehirlerde toplandı, şehirlerde kesafet arttıkça işbölümü marazî olacak bir şekil aldı. O kadar ki bugün Avrupada 17 - 18 inci asırlar içinde yetişen büyük adam çapında sentezler kuran insanlar yetişmemektedir. Bugün Avrupada ne büyük bir şair, ne büyük filozof, ne de büyük yaratıcı insanlar yaşamaktadır. Hattâ yaratıcı âlim bile yoktur. Fikir adamları ya ansiklopedik birer mahlûk halini almışlardır, yahut da ihtisasın dar çerçevesi içinde kalmışlardır.

Buna mukabil, sentez ihtiyacı bütün ruhları sarmakta, fakat

(Devamı 4 ncüde)

ŞEHİR HABERLERİ

Mühim bir karne suiistimali

Suçlular yakalanarak Millî Korunma mahkemesine verildiler

Millî Korunma Müddeiumumiliği dün mühim bir karne suiistimâli hâdisesinin tahkikatına el koymuş bulunmaktadır. Öğrendiğimize göre, hâdise şudur:

Fatih, Kâtip Muslihiddin mahallesi Halk dağıtma birliği reisi Haşim Dursun le âzâdan Muzaffer son defa ekmek kartı dağıtılması sırasında yüzlerce ekmek kartı kaçırmışlar ve bu açıklarını kapatmak üzere de güya mahallelerine gelen birçok ailelere ait olmak üzere sahte beyannameler tanzim etmişler - dir. Böylece, bu fazla ekmek kartlarını, bu mevhum eşhasa vermiş gibi göstermişlerdir.

Hâdise bir ihbar sonunda ortaya çıkmış, suçlular millî korunma müddeiumumiliğine verilmişlerdir.

Belediye hastahane yatak ücretlerini tesbit etti

Vilâyet umum meclisi dün saat 15 de ikinci reis vekili Abdulkadir Karamürselin başkanlığı altında toplanarak kısa bir gizli celseden sonra ruznamenin müzakeresi için serbest toplantıya başlamıştır.

Ruznamedeki 22 madde alâkadar encümenlere sevkedilmiştir.

Bundan sonra hastahanelerin alacakları yatak ücretleri hakkındaki mülkiye encümeninin mazbatası okunmuş ve kabul edilmiştir. Birinci sınıf hastahanelere beş, ikinci den üç, üçüncü sınıf da iki lira olacaktır. Ameliyat lâzım olan yerler de ameliyathane masrafı olarak 10, küçük cerrahî müdahalelerden 5 lira ücret alınacaktır.

Bundan sonra meclis kısa bir müddet tâtil edilmiş ikinci celse birinci reis vekili Faruk Derelinin başkanlığında toplanmıştır.

Bu toplantı da tramvay idaresinin yeni 1843 , yılı bütçesi 10,350.001 lira olarak kabul edilmiştir. Azalardan bazıları tramvay memurlarının halka iyi muamele etmelerini temenni etmiştir.

Memurların iyi çalışmalarının karşılığı olarak kendilerine mükâfat verilmesi de kararlaştırılmıştır.

Mercimek ve pirinç satışları

Dün mercimek fiyatlarında 5 kuruş kadar bir düşüklük olmuştur. Diger gıda maddelerindeki düşüklük de devam etmektedir. Dün, 125 kuruştan piyasaya pirinç teklifleri gelmiştir. Bunlar, o kadar iyi mallar değildir. Daha iyi pirinçlerin fyatları dün 135 kuruşa kadar düşmüş ve bunların mühim satışları olmuştur.

Yarınki fevkalâde konser

Yarınki Cumaertesi günü saat 14.30 da İstanbul musiki sanatkârları cemiyeti tarafından Beyoğlunda İstanbul gazinosunda büyük bir alafranga ve alaturka konser verilecektir. Bu konserin hasılâtı yardıma muhtaç sanatkârlara tahsis edilecektir.

Kauçuk tevzi ediliyor

65 ton kauçuk gelmiş ve tevzi ine başlanmıştır. Tevziat ticaret ofisi tarafından yapılmaktadır.

Odun ve kömür fiyatları

Odun ve kömür fiyatları son günlerde artmaktadır. Kömürün kilosu 17, odunun da çekisi iki lira kadar artmıştır.

Yemekten zehirlenen tayfalar

Murad adında bir kaptanın motöründe çalışan tayfalar evvelki akşam bir tencere yemek pişirerek yemişler, fakat biraz sonra şiddetli sancılarla kıvranmağa başlamışlardır.

Yemekten 6 tayfanın zehirlendiği anlaşılmış, hepsi de Balât hastahanesine kaldırılmışlarsa da bunlardan Ali kurtarılamıyarak hemen ölmüştür.

Vak'aya müddeiumumî muavinlerinden Orhan Sami el koymuş, cesed morğa kaldırılarak tahkikata başlanmıştır.

GÖRÜP DÜŞÜNDÜKÇE

Küçük şeyler

Bilmem, vapur iskelelerinde bilet alışımıza dikkat ediyor musunuz? Günün hangi saatinde olursa olsun, o küçük pencereli yerlerin önü karmakarışık bir kalabalıkla sarılıdır. Sıraya konmıyan, zamana bölünmiyen iş, uzar. Fakat biz, bu ömür gerçeğini, bin kere sınadığımız halde aldırış etmeyiz. Her seferinde aynı yanlış ve çapraşık yolu tutar, vakit kaybederiz. Boşuna didinir, terleriz.

Bilet almak için kuyruk yaymak, en güzel ve en akla yakın yoldur. Kendini bilenler, gişede böyle sıralanıyorlar. Fakat bakıyorsunuz, hoyratın biri demirlerin ta öte tarafından abanıyor; elindeki para ile, sizin burnunuzu yalayarak uzanıyor. Ne sıra gözetiyor, ne de sıralananlara saygı.

Eğer biletçinin dalgınlığına gelir, yahut bu densizliği bir marifet sayar da bilet verirse, vay halinize. Sıradan ayrılanlar, insan kuyruğunu ortadan biçerek marifetlerini göstermeğe kalkışırlar. Ortalık karışır itiş, kakış başlar. Kendi halinde olanlar, vekar sahipleri bu kargaşalıktan en çok zarar görenlerdir. Araya başkaları girerler, gişenin fethine koşan zorbalar çoğalır. Sonra bu saygısızlar, hem kel, hem fodullar. Eğer güçlü kuvvetli bir adamsanız, onların itişlerine sırtınızla karşı durur ve önünüze geçirmezseniz, size yan yan bakarlar, gözlerinin aklarını büyütürler. Hülâsa tavır ve eda kahramanıdırlar vesselâm!.

Bunlardan başka daha bir sınıf var, ki ya telâşları, yahut da dikkatsizlikleri yüzünden ortalığı berbat ederler. Kuyrukta sıraları gelince, biletlerini alırlar; fakat ön taraftan çıkacaklarına terslerı dönerek, geldikleri tarafa saparlar. İşte o zaman da kıyamet kopar. Ayakları çiğnenen, bu can lı med ve cezir içinde kabarıp alçalan kalabalık birbirine girer.

Bu hak işinde ben, en uyanık memuru, Fener iskelesinde gördüm. O, kuyruktan ayrılanlara, omuzlar, başlar üstünden saygısızca uzanan açıkgözlere asla bilet vermez. Terbiyeli bir dille:

— Sıraya geçip alınız.

Der.

Niçin, acaba bütün gişelerdeki memurlar, bu dürüst arkadaşlarının izinde yürümüyorlar. Halkın içinde acemiler, köyünden yeni gelmişler, ve nihayet saygısızlar da bulunabilir. Böylelerine herkesin hakkını çiğnetmemek, o zavallıları gülünç hallere düşürmemek de bir insanlık vazifesidir.

Bari idare bir genelge ile bu işi vazife sahiplerine emir halinde bildirse. Bunlar, gerçi küçük şeylerdir. Ama her gün canımızı sıktıkları için gözümüzde büyüyor.

HAKKI SUHA GEZGİN

Çiçek vakalarının yayılmasına karşı tedbir alınıyor

Memleketin bazı bölgelerinde çiçek hastalığı vakalarına rastlanmış ve şiddetle mücadeleye geçilmiştir. Hastalığın bulaşmadığı yerlerde de bir emniyet tedbiri olmak üzere bütün okullar talebesiyle topluluklarda bulunan yurddaşların aşılanmalarına lüzum görülmüştür.

Bu cümleden olarak Ankarada bütün akullarda aşıya başlanmış ve memur ve müstahdemlerden son altı ay içinde aşılanmamış olanların da aşılanmaları kararlaşmıştır.

Tramvayla kamyon çarpıştı

Vatman Recebin idaresindeki Yedikule tramvayı, dün Samatya - dan geçerken, şoför Resulün sürdüğü 3704 numaralı kamyonun sokaktan birdenbire çıkması üzerine, ön kısmına şiddetle çarpmıştır.

Çarpışma sonunda kamyonun makinesi parçalanmış, insanca zayiat olmamıştır. Vaka etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Polis mektebi müdürü oldu

Polis mektebi müdürü Salt Özgün evelki gün kalb sektesinden vefat etmiş, cenazesi dün Beyoğlu hastanesinden kaldırılarak Feriköyüne gömülmüştür. Cenazesinde emniyet direktör muavini Demir ile polis mektebi öğretmenleri, merhumun arkadaşları, bir polis müfrezesi bulunmuştur. Merhum zabıta mesleğinin emektarlarından, dürüst, çalışkan bir insandı. Ailesine taziyetlerimizi bildiririz

Odasında ölü bulundu

Kalyoncu kolluğunda, Çukur sokağında 14 numarada oturan 75 yaşında Nikoli adında birisinin üç gündenberi dışarı çıkmadığı görülmüş, odasından fena kokuların yayılması da şüphe uyandırmış, kapısı kırılarak içeri girilince kendisinin ölmüş olduğu görülmüştür.

Vakaya müddeiumumilik el koymuş, Nikolinin cesedi morğa kaldırılarak [illegible] başlanmıştır.

Altın fiyatı

Evvelki gün 31 lira olan bir Reşadiye altınının fiyatı dün 34 lira 10 kuruşa çıkmıştı. Dün, külçe altının bir gram fiyatı ise 452 kuruştu.

Propaganda

İkinci cild

Yazan: **Sadri Ertem**

Yeni çıktı

Satış yeri: Vakıt Kitabevi

ÇELLADIN KIZI

Nakleden: *M. KARDEŞ* — 34 —

— Saat on birdenberi evde, dışarı çıkmadı.

— Yalnız mı?

Kapıcı tereddüt etti:

— Mr. Maytland onunla beraber geldi, fakat çok kalmadı.

— Başka kimse gelmedi mi?

— Hayır, Mr. Maytland'dan başka kimse gelmedi.

— Bana anahtarlarınızı verin.

Kapıcı gene tereddüt etti:

— Beni işimden edeceksiniz. Kapıyı çalsanız olmaz mı?

— İcap ederse gene kapıyı çalarım, fakat siz anahtarları bana verin.

Elk'in tahmin ettiği gibi Lolâ kapıyı arkadan sürgülemişti, kapıyı çalmağa mecbur oldu. Lolâ geldi, kapıyı aralayarak hiç bir hayret eseri göstermeksizin sordu:

— Ne istiyorsunuz Mr. Elk?

— Dostça bir ziyaret için geldim. Girebilir miyim?

Lolâ ses çıkarmaksızın kapıyı açtı, Elk peşinde Dik ve diğer polisler olduğu halde içeri girdi. Lolâ söyleniyordu:

— Yarın polis müdürlüğüne şikâyet edeceğim. Oradan memnun edici bir cevap alamazsam meseleyi gazetelere aksettireceğim. Bu ne rezalet, gece yarısı yalnız ve müdafaasız bir genç kızın kapısını zorlamak olur iş mi ?

Elk mukabele eti:

— Bir genç kızın yalnız olması icabeden zaman zaten gece yarısı değil midir? Evinize bir göz gezdireceğim Lolâ.

Apartımanda şüpheyi çekecek hiç birşey göze çarpmıyrodu. Elk banyo salonundan geçerken pençerelerden birinin açık bulunduğunu gördü. Eğilerek dışarıya baktı ve elektrik lâmbasının ışığını etrafta gezdirdi. Dışarıda camdan bir bobin gözüne çarptı:

— Bu izolâtöre pek benziyor dedi.

Yatak odasına dönerek artık mevcudiyetinden emin olduğu telsiz makinesini aramağa koyuldu. Duvarda bir elbise dolabı vardı, açıp elini elbiselerin arasına soktu ve:

— Dolap pek sıcak Lolâ, dedi. Acaba neden dersin?

Lolâ cevap vermedi, ellerini göğsünde kavuşturmuş, gayri memnunane bir tavırla Elkin harekâtına bakıyordu.

Elk dolabı kapadı ve kapısının üzerinde elini gezdirdi. Böyle epi uğraştıkta nsonra nihayet gizli yayı buldu, eliyle basınca tahtanın bir kısmı içeri doğru çöktü ve dolabın alt kısmı öne düştü ve her türlü tertibatile bir verici radyo makinesi ortaya çıktı.

Elk konuştu:

— Çok güzel makine doğrusu Herhalde müsaadeniz vardır.

Bu suali sormakla beraber Lolâ da müsaade olmadığından emindi. Fakat aldandığını çabuk anladı: genç kadın yazı masasına giderek çekmeden bir kâğıt çıkarıp uzattı. Elk alarak uzun uzadıya tetkik etti ve:

— Nizamında, dedi. Şimdi bana "kurbağa,, hüviyet varakanızı da gösterir misiniz?

Lolâ sinirli cevap verdi:

— Soğuk şakalar yapmayın rica ederim. Beni bu saatte bunun için mi uyandırdınız?

— Bu makineyi "kurbağalar,, a bir mesaj neşretmek için kullandınız? Mr. Gordona bunun sebebini izah eder misiniz?

Lolâ, Dike döndü:

— Bu makineyi haftalardanberi kullanmadım, dedi. Fakat dostlarımdan birinin kızkardeşi benden bunu kullanmak üzere müsaade aldı. Gideli on dakika kadar oluyor. Kendisini belki tanırsınız.

Dik Gordon:

— Matmazel Bennetten bahsetmek istiyorsunuz değil mi?

Lolâ hayret eseri gösterdi:

— Nereden anladınız?

Elk lâfa karıştı:

— Oldukça mükemmel bir şekilde yaptığınız taklidi duyunca bunu anlamıştık. Demek Matmazel Bennet kendi sesinin nasıl taklit edileceğini size göstermek üzere burada idi ?

Lolânın mukabele etmesine vakıt bırakmadan devam etti:

— Zavallı Lolâ! Fena yakalandın, mesaj okunurken Matmazel Bennet yanımda idi. O bile muvaffakiyetinize hayran oldu. Dediğim gibi fena yakalandınız Lolâ, "7 numara,, tevkif edildi. "Şef,, bu gece yakalanacak, biz de buraya son bir kurtuluş yolu göstermek üzere geldik.

Genç kadın alaycı bir tavırla cevap verdi:

— Ne insaniyetperverlik doğrusu! Demek bana acıdınız?., "7 numara,, yı tevkif ettiğiniz ve "Şef,,i de tevkif etmek üzere olduğunuz halde beni kurtarmak istiyorsunuz öyle mi?

— Evet, "7 numar,a, yakalandı ve Hagen her şeyi itiraf etti. Fakat benim size hususî bir sempatim var Lolâ; bana çılğınca âşık olduğum bir kızı hatırlatıyorsunuz. Bu hakikî bir faciadır.

Lolâ alaya devam etti:

— Bu facia herhalde o kız için değil, bilâkis.

Ben de size bir şey söyliyeyim mi? Kimseyi yakalayamadınız ve yakalayacağınız da yok. Yalnız Balder fsminde bir aptalı Hagenin hücresine koydunuz. Maksadınız Hagenin ağzından lâf almak, fakat ümidiniz boşa çıkacak ve müthiş bir darbe yiyeceksiniz.

Başka bir vaziyette olsa Dik, bu haberi aldığı zaman Elk'in girdiği şaşkın hale kahkahalarla gülerdi. Zavallı adam ağzı hayretten açılmış, şaşkın şaşkın genç kadına bakıyordu. Lolâ muzafferane gülüyordu. Fakat bu tebessüm dudaklarından çabuk kayboldu, birden ciddîleşerek:

— Hagen hiç bir şey söylemedi Milsin başına gelenin kendi başına dedi. Çünki söylerse Litnof'un ve da geleceğini pek iyi bilir. Sizin de sıranız gelecek. Şmdi isterseniz beni tevkif ediniz. Evet ben de "kurbağalar,, danım, inkâr etmiyorum. Zaten Rey Bennete anlattıklarımı mikrofonla dinlediğinize bunu sizin de bilmeniz lâzım. Haydi tevkif edilmemi bekliyorum.

Fakat Elk tevkif için elinde kâfi delil olmadığını biliyor, Lolâ la bunu pek âlâ düşünebiliyordu. Bu sebepledir ki, meydan okumakla bir beis görmüyordu.

— Yakanı elimizden kurtarabileceğini mi sanıyorsun Lolâ?

Dikin bu hitabı üzerine Lolâ asabileşti:

— Rica ederim lâubali olmayınız, ismim matmazel Bassanodur.

Dik mukabele etti:

— İsminizin ne ehemmiyeti var? Ergeç bir numaranız olacak ve bununla anılacaksınız. Talisizliğim, dolayısile siz ve çeteniz şimdi benimle alay ediyorsunuz. Fakat son gülen sizler olmayacaksınız. Bir

(Devamı var)

25 yıl evvelki Vakit

20. 11. 918

Troçkinin ultimatomu

Troçki müttefiklere bir ultimatom vererek harp maksadlarını tadil etmelerini ve ayın 23 üne kadar cevap vermelerini talep etmiştir. Aksi halde merkezî devletlerle münferid bir sulh yapacağını ve ondan sonra muharebe devam ettiği halde, Rusyanın bitaraflığını ilân edeceğini ilâve etmiştir.

TAKVİM	CUMA	Cumartesi
	II. teş.: 20	II. teş.: 21
	Zilkade: 10 Kasım: 13	Zilkade: 11 Kasım: 14

Vakıtlar	Vasati	Ezanî	Vasati	Ezanî
Güneş	7.53	2.06	7.53	2.06
Öğle	13.00	7.15	13.00	7.12
İkindi	15.32	9.45	15.32	9.45
Akşam	17.47	12.00	17.47	12.00
Yatsı	19.23	1.36	19.23	1.36
İmsak	6.10	12.23	6.11	12.23

İspanya tarafsızlığı hakkında teminat verdi

Stokholm, 19 (A.A.) — Madritten alınan bir telgrafa göre, İspanyada ilân edilen kısmî seferberlik 1918 den 1926 ya kadar 8 sınıfı ilgilendirmektedir.

1923 sınıfı ise bir müddetten beri kısmen silâh altına alınmıştır. Seferberlik tamamlandıktan sonra silâh altında takriben bir milyon kişi bulunacaktır.

Amerikaya teminat

Vaşington, 19 (A.A.) — Vaşingtondaki İspanya büyük elçisi M. Cardenas, İspanyanın mutlak surette tarafsız kalmak kararında bulunduğuna dair bugün hariciye nazır muavini M. Velse teminat vermiştir.

Hariciye nazırı M. Hull, bugünkü basın toplantısında, İspanyol büyük elçisi Cardenasın, İspanyanın mutlak tarafsızlık siyesitini takip hususundaki kat'î kararını tekrar eylediğini söylemiştir.

Seferberlik Mihvere karşı mı?

Stokholm, 19 (A.A.) — Madritten alman matbuat telgraflarına göre, Madritin askerî mahfillerinde yapılan beyanattan ilân edilen kısmî seferberliğin bilhassa Mihvere karşı bir ihtiyat tedbiri olduğu anlaşılmaktadır.

Fasın ve diğer İspanyol müstemlekelerinin ve topraklarının sıkı bir muhafaza altına alınmış olmasına rağmen anavatanın doldurulması lâzım gelen bir askerî boşluk teşkil ettiği belirtilmektedir.

İspanyol gazetelerinin neşriyatı

Madrit, 19 (A.A.) — Enformaciones gazetesi, seferberlik emri hakkında ilk tefsirleri yapmakta ve şöyle demektedir:

Harbin bize yaklaştığı bir sırada dahilî meselelerle uğraşmağa devam edemiyeceğimiz aşikârdır.

Czete İspanya ile Portekizin Avrupada seferberlik yapmıyan iki memleket olduğunu hatırlatmaktadır. Bu iki memleketin de, harbe sürüklenmemelerini temin edecek olan tedbirleri almaları pek tabiîdir.

Tunusta

(Baştarafı 1 ncide)

en kuvvetlisi sayılan paraşütçü kıtaları da Tunusa girmiş bulunuyordu. General Giraudnın kumandasındaki 30.000 kişilik Fransız kuvveti de bu harekâta iştirâk etmektedir. Tunusta bulunan ve 10.000 kişi kadar olduğu tahmin edilen Alman kıtalarile geniş ölçüde bir çarpışma olduğu hakkında şimdiye kadar hiç bir haber alınmamıştır. Rommelin General Nehring ile görüşmek üzere hava yolile Tunusa gittiği söylenmektedir.

En az bir müttefik kolu, mihverin Trablusla muvasalasını kesmek üzere süratle Tunusu geçmektedir. Bu arada, Siranaikden gelen sekizinci İngiliz ordusu yıldırım süratile ilerlemektedir.

Cad çevresinden, muharip Fransızlar ve Amerikalı ardan mürekkep kuvvetli bir kol 2.000 kilometrelik çöl kısmı boyunca cüretli bir yürüyüşle cenuptan ilerlemektedir.

ZAPTEDİLEN HAVA ALANLARI

Nevyork, 19 (A.A.) — Şimali Afrikadaki Amerikalıların umumî karargâhımdan öğrenildiğine göre dün akşam Tunus'a girmiş olan müttefik kıtaları, daha evvelce İngilizlerle Amerikalıların eline geçmiş olan uçak alanlarının etrafındaki mevlerini süratle tahkim etmişlerdir.

ROMMEL TUNUSTA

Madrid: 19, (A.A.) — Cezayirden alınan son telgraflara göre, Rommel dün beş tayyarenin refakatinde general Nehring ile görüşmek üzere Tunus hava meydanına inmiştir. Bu tayyareler İngiliz tayyarelerinin yaptığı müthiş akından 10 dakika evvel Alayuna meydanına inmişlerdir. Rommel kendini korumak zorunda kalmıştır. Alman generalinin muvakkat bir zaman için Trablusa döneceği zannedilmektedir. Birçok Alman ihtisas kıtalarının tayyare ile Trablusdan Tunusa getirildikleri zannedilmektedir. Rommel, Anderson mühim kuvvetlerle taarruza geçecek bir vaziyette gelmeden evvel Bizerti tutmak için büyük gayretler sarfetmektedir. Birçok vapurlar, Giridden, Yunanistandan, İtalyadan ve Trablusdan Bizerte ve Tunusa mümkün olduğu kadar çok miktarda asker ve malzeme taşımaktadırlar.

Yapılan tahminlere göre Rommel Bizertte ve Tunusta kâfi kuvvetler toplayabilmek için Trablusu müdafaa etmek ümidini bile terketmeğe hazırdır.

Cenuptan ilerleyen Andersonun kumandasındaki kollar Tunusun şimalini Trablusdan yapılacak taarruzlara karşı korumak için en mühim nokta olan Gabes üzerine yürümektedirler. Gabes Amerikalılar tarafından işgal edilir edilmez Anderson bütün kuvvetleriyle Bizerte taarruz edecektir.

BİZERT'E HAVA AKINI

Londra: 19, (A.A.) — Şimali Afrikadaki birinci İngiliz ordusu nezdinde bulunan Reuter Ajansının hususî muhabiri Humphreys yazıyor:

Tunustaki Fransız kıtaları, Cezayirden şarka doğru giden birinci İngiliz ordusuna iltihak etmek emrini aldıkları için çarpışarak garbe doğru çekilmektedirler. Şimdiye kadar Fransızlar iki defa mihver kuvvetleriyle temas etmişlerdir. Pazartesi günü Tunusa indirilen İngiliz paraşütçü kıtaları da düşman ile temas halindedirler.

Uçan kaleler mihver işgalinde bulunan Bizert deniz üssüne taarruz etmişlerdir. Bu tayyareler afçaktan bombardımana başlayarak bir petrol ve cephane deposunda yangınlar çıkarmışlar ve yerde bulunan birkaç tayyareyi tahrip etmişlerdir. Dönüşte de bir messerchmitt 109 u düşürmüşlerdir.

Müttefik hava keşif kolları Bizert hava meydanı civarında şiddetli bir müdafaa ateşine maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Uçan kalelerden biri bir mermi yağmuru ile delik deşik olmuş ise de üssüne dönmüştür.

Müttefik umumî karargâhı dün öğleden sonra general Clark, general Anderson ve Amiral Cunninghamın huzuru ile resmen teşekkül etmiştir. İngilirzle, Amerikalılar ve Fransızlar bir ihtiram kıtası teşkil etmişlerdir, İngiliz ve Amerikan bayrakları yanyana çekilmiştir. Bir Hurricane tayyaresine binmiş olan general Dedlittle Şimali Afrikadaki İngiliz hava kuvvetleri Mareşali Velsh ile görüşmek üzere buraya gelmiştir.

ALAAN TEBLİĞİ

Berlin: 19, (A.A.) — Alman resmî tebliğinden: Alman ve İtalyan hava kuvvetleri Bone'deki liman tesislerini, Cezair ve Tunus kıyısındaki düşman motörlü kuvvetlerini bombalamışlardır. Casablanca açıklarında bir taşıt kafilesine yapılan hücum esnasında bir Alman deniz altı gemisi bir düşman taşıtını torpillemiştir. İngiliz hava kuvvetlerinin batıda işgal altındaki kıyıların bazı yerlerine karşı yaptığı taarruzlar esnasında Fransız sivil halkı önemli kayıplara uğramıştır. 3 Düşman uçağı düşürülmüştür.

MUHARİP FRANSIZ DENİZ KUVVETLERİ

Londra: 19, (A.A.) — Brazzaville radyosunun bildirdiğine göre, muharip Fransanın deniz birlikleri şimalî Afrika sahilleri açığında müttefik kuvvetleriyle işbirliği yapmaktadırlar.

AMİRAL DARLANIN DEMECİ

Cezair: 19, (A.A.) — Cezairde radyo ile bir demeç yapan Amiral Darlan şöyle demiştir:

Topraklarımızı idareye devam, edeceğiz. Benim vazifem müşterek menfaat için hedefimizi tayin etmek olacaktır.

Rabad, 19, (A.A.) — Fas radyosuna göre, Sicilya, Sardenya ve Tunus öçkeni içinde mihver hava kuvvetlerile müttefik hava kuvvetleri arasında bu harbin en büyük çarpışmasının olması pek yakında bekleniyor.

Vekiller Heyeti dün toplandı

Ankara, 19 (A.A.) — İcra Vekilleri Heyeti, bugün Başvekâlette Başvekil Şükrü Saraçoğlunun başkanlığında toplanmıştır.

Bayan Sabiha Gökçenin hava kurumuna teberruu

Ankara, 19 (A.A.) — Türk Hava Kurumu Genel merkezinden bildiriliyor:

Türk Hava Kurumu havacılık dairesi başöğretmeni Bayan Sabiha Gökçen, kuruma 1222 lira bağışlamıştır.

Türk Hava Kurumunun gayelerine yüzlerce genç kanat yetiştirerek hizmet eden Bayan Sabiha Gökçenin memleket havacılığını kuvvetlendirmek yolundaki bu candan alâkasını takdirle karşı-

Doğu cephesinde

Stalingratta birkaç Alman mevzii zaptedildi

Berlin, 19 (A.A) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Tuapse kesiminde düşman teşkiller işarılarak imha edilmiştir. Alager'in doğusunda Sovyetler tarafından yapılan şiddetli taarruzlar, düşmana kanlı kayıplar verdirilerek püskürtülmüştür. Düşman asker topluluklar, topçumuz ve hava kuvvetlerimizin hücumlariyle imha edilmişlerdir. Bundan başka havanın fena olmasına rağmen hücum uçaklarımız Sovyet topçu bataryalarına ve demir yolu tesislerine muvaffakiyetle hücum etmişlerdir.

Stalingradda hücum teşkilleri arasında çarpışmalar cereyan etmiştir.

Don cephesinde Romen kıtaları birçok hücumları püskürtmüşlerdir. Bu münasebetle Romen hava kuvvetleri düşmana hissedilir kayıplar verdirmişlerdir. Bu kesimde yeni çarpışmalar başlamıştır.

Balıkçılar yarımadasında birçok düşman gece taarruzu püskürtülmüştür. Son günlerde Volsnovun kıyılarında cereyan eden şiddetli müdafaa çarpışmalarında Berchtesgaden dağ kıtaatı bilhassa temayüz etmiştir.

Bu kesimde düşman tanklarla, ağır topçu ve hücum uçaklariyle desteklenen 9 avcı taburuna istinat ederek hücum etmektedir.

Bu hücumlar, Almanyanın muhtelif bölgelerine mensup kıtalar tarafından müdafaa edilen bir mevzie tevcih edilmiştir. Çamurlu hendeklerde cereyan eden dört günlük devamlı ve şiddetli çarpışmalar sonunda düşmana kanlı kayıplar verdirilerek bütün taarruzlar püskürtülmüştür.

Tuapse bölgesinde

Berlin, 19 (A.A.) — Tuapse çevresinde dağ avcı kıtalarımız düşman mevzilerinde meydana getirdikleri cepleri genişletmeğe ve düşmanı geri ile olan muvasalasını kesmeğe muvaffak olmuşlardır.

Mareşal Peten

Vişi, 19 (Radyo, gece yarısından sonra saat 1) — Devlet reisi mareşal Peten bu gece saat 23 de (Türkiye saatiyle 1 de) Fransızlara hitaben kısa bir mesaj neşretmiştir.

Mareşal Peten bu mesajında ezcümle şöyle demiştir:

— Fransızlar! Fransa feci saatlar yaşamaktadır.

Şimalî Afrika subayları, subay vekilleri ve askerleri! Anglosakson taarruzuna mukavemet ediniz.

Fransanın menfaati namına reis Lâvalin salâhiyetlerini artırmağa karar verdim. Bu, elzemdi.

Disiplin şimdi her zamandan daha ziyade lâzımdır.

Fransızlar! Bir tek vazifeniz var: İtaat. Bir tek hükûmetiniz var: Temsil etmekte olduğum hükûmet.,

Eski rejim adamlarının idamı isteniyor!

Vişi, 19 (A.A) — 12 numaralı teşkilâtı esasiye kanununun metni, hükûmet reisine verilmiş olan yeni salâhiyetleri şu suretle tasrih etmektedir:

Biz Fransa mareşali, Fransa devleti reisi, 12 temmuz 1940 tarihli kanunuesasiye tevfikan aşağıdaki kararnameyi isdar ediyoruz:

Tek madde: Teşkilâtı esasiye kanunları hariç olmak üzere hükûmet reisi, yalnız kendi imzası ile kanunlar ve kararnameler neşredebilecektir.

Vişi'de 17 İkinciteşrin 1942

İmza: Peten

KABİNEDE İSTİFALAR

Vişi, 19 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, harbiye nazırı amiral Suplan çarşamba akşamı Vişi hükûmetinden ayrılmış ve yerine amiral Abrial getirilmiştir. Münakalât nazırı Gierat da hükûmetten ayrılmıştır. Endüstri istihsalât nazırı Bichelonne münakalât nazırlığını da üstüne almıştır.

* * *

Nevyork, 19 (A.A) — Madridden alınan raporlara göre, Fransız faşist matbuatı ihtilâlci bir halk hükûmeti kurulmasını istemektedir. Bu hükûmetin alacağı ilk tedbirler Blum, Daladiye, Gamelen gibi devlet mahpuslarını ve Vişi hükûmetine muhalefet eden subay ve erleri idam etmek olacaktır. Bu halk hükûmeti, ayni matbuatın arzusuna göre, Rusyada çarpışacak bir seferi kuvvetin hazırlanması için en aşağı 4 sınıfı silâh altına alacaktır.

Vişinin neşrettiği birtebliğe göre nazırlar meclisi son toplantısında münhasıran Fransız - Alman münasebetleriyle meşgul olmuştur.

Libya cephesinde

Kahire, 19 (A.A.) — Ortaşark umumî müşterek tebliği: 8 inci ordu ileri kuvvetleri, dün Bingazinin cenubunda düşmanla temasa gelmişlerdir.

Bingazi bölgesindeki iniş alanlarına avcılarımız tarafından yapılan bir hücumda 7 düşman taşıt uçağı düşürülmüş ve 13 tanesi yerde tahrib edilmiştir. Bir gün evvel Barca hava alanı üzerine bir Heinkel ve bir Yunkers tahrib edilmiştir.

Bingaziye henüz girilmedi

Kahire, 19 (A.A.) — Buraya gelen son haberlere göre, İngiliz ileri kıtaları henüz Bingaziye girmemişlerse de girmek üzere bulunmaktadırlar.

Bingaziye girişin mukavemete maruz kalmıyacağı tahmin edilmektedir. Bingazinin işgalinden sonra Akdenizde çıkıntı teşkil eden Libyanın bütün "deve hörgüçleri,, İngilizlerin eline geçmiş olacaktır.

Alman tebliği

Berlin, 19 (A.A.) — Alman resmî tebliğinden:

Sirenayikte Alman - İtalyan kuvvetleri düşman çemberinden sıyrılmağa devam etmektedirler.

Alman seri hücum uçakları, makineli tüfeklere ve her türlü kamyonlara tam isabetler kaydetmişlerdir.

Derne dolaylarında hareket eden İngiliz deniz kuvvetlerile cereyan eden çarpışmalarda bir kruvazör ve bir muhrip bir hava taarruzu neticesinde ağır surette yara almıştır.

İtalyan tebliği

Roma, 19 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 908 numaralı tebliği:

Sirenayikteki Alman ve İtalyan kıtalarının hareketleri muntazam olarak devam etmektedir. İngiliz uçaklarının faaliyetleri müessir surette mukabele görmüştür. Uçaksavar bataryaları 4 Hurricane tahrip etmişlerdir.

Alman bomba uçakları, Libya sahilleri boyunca bir hafif kruvazöre ve bir muhribe mükerrer isabetler kaydetmişlerdir.

Rabat, 19 (A.A.) — Fas radyosunun bildirdiğine göre, Tunus tanya ordusu ile Libyada dövüşte harekâtta bulunan birinci Brişen sekizinci ordudan başka Çat gölü çevresinde de üçüncü bir kıtalar grupu da teşekkül etmiştir.

Bu grupun da çok vasıta ve kuvvetleri vardır. Çat gölü Trablusun 1500 kilometre cenubundadır.

Libyaya hareket

Londra, 19 (AA.) — Dün büyük bir kısmı Amerikalılar tarafından techiz edilmiş olan en aşağı on bin kişilik bir Fransız kolu Çad gölünden hareket etmiştir. Bu kol şimdi cebrî yürüyüşle Libyanın garbine doğru ilerlemektedir. Bu kolun 8 veya on gün içinde mihver mevzilerine ulaşacağı tahmin olunmaktadır. Kolu teşkil eden kıtalar günde 100 mil süratle ilerlemektedirler. Kol, sahrada kullanılabilen yegâne taşıtlar olan kamyonlar ve hafif tanklarla techiz edilmiştir.

Yerde tahrip edilen tayyareler

Londra, 19 (A.A.) — Kahire radyosunda bir konuşma yapan İngiliz hava kuvvetlerine mensup bir subay Elâlemeyn ile Derne arasında evvelce düşman işgali altında bulunan hava meydanlarında yerde tahrip edilen İtalyan ve Alman tayyarelerinin sayısının en aşağı 500 olduğunu söylemiştir.

Subay, Derne civarındaki hava meydanının düşman bomba ve av tayyareleri için hakikî bir mezar olduğunu ilâve etmiştir. Yığılan tayyare enkazı içinde belki yüz kadar tayyare bulunmaktadır.

Torino bombardımanı

(Baştarafı 1 inci de)

Düşman uçakları dün akşam Torino şehrine bir hücum yapmışlardır. Sivillere ait binalara oldukça mühim hasarlar verdirilmiş ve sür'atle söndürülen yangınlar haber verilmiştir. Halk arasında zayiat 24 ölü 52 yaralı tesbit edilmiştir. Halk, sükûnetini muhafaza ve disipline riayet etmiştir.

Daha bunlar birşey değilmiş!

Londra, 19 (A.A) — Stadford Krips yaptığı bir beyanatta bilhassa şunları söylemiştir:

"— Şimali Afrika tayyare meydanlarına yerleştiğimiz zaman, İtalyanlar keşif bombardımanın ne demek olduğunu anlayacaklardır.,,

Sürekli yağmurlar

Evvelki akşam başlayan yağmur dün gündüz ve gece hemen bütün gün arasız devam etmiştir.

Dünkü acıklı tren kazası

Dün sabah saat 6,30da Suadiye istasyonu yakınında sekiz kişinin parçalanarak ölmesine ve 13 kişinin de ağır surette yaralanmasına sebep olan feci bir kaza olmuştur.

Yapılan tahkikattan anlaşıldığına göre, kaza, sabah tam saat 6,30 da olmuştur. Erenköy istasyonunda saat 5,30 da manevra yapmakta olan 55 numaralı marşandizin, arkasından bu sırada henüz anlaşılamayan bir sebeple üç yük vağonu ile bir kontrol vagonu kurtulmuş ve yokuş aşağı kendi kendilerine hızla inmeğe başlamışlardır.

Vagonlar bu suretle Suadiye istasyonu yakininde yokuşumsu bir noktaya gelerek gene kendiliklerinden durmuşlardır. Bu sırada Erenköyünden de banliyo tireni kalkmış bulunmaktadır.

Banliyo makinisti o saatte adam akıllı karanlık yüzünden yük vagonlarını vaktile görememiş, yaklaşınca da birdenbire katarı durdurmak istemiş fakat buna muvaffak olamamıştır.

Böylece katar yük vagonlarına şiddetle çarpmıştır. Müsademe çok şiddetli olmuş, lokomotif derhal yoldan çıkarak devrilmiş ve arkasındaki birinci, ikinci, üçüncü vagonlar da bu şiddetli sadmenin tesirile birbirlerine çarparak parçalanmışlar ve yana devrilmişlerdir.

Felâket bu kadarla da kalmamış, lokomotiften dökülen ateşler, vagonları da tutuşturmuştur.

Kaza derhal Kadıköyle Erenköy itfaiyelerine bildirilmiştir. Bu iki itfaiye gurupu kaza mahalline geldikleri zaman üç vagon yanmaktaydı. Bir taraftan yangının söndürülmesine başlanırken, bir yandan da yolcuların kurtarılmasına çalışılmıştır. Yangın itfaiye tarafından yarım saat içinde söndürülmüş, enkaz altından çıkarılanların can kurtaran otomobilile hastahanelere nakline başlanmıştır.

Saat 11 e kadar sarfedilen gayretler sonunda enkaz altından 8 ölü ile 13 yaralı çıkarılmıştır.

Yaralılar derhal Haydarpaşa nümune hastahanesine kaldırılmışlardır.

Yük vagonları hafif hasara uğramıştır. Devlet Demiryolları işletme müdürü hemen kaza mahalline giderek kaza mesullerini aramağa başlamıştır.

Vakaya Üsküdar Müddeiumumisi İzzet bizzat el koyarak kaza yerine gitmiş, tahkikata başlamıştır.

Banliyo makinisti büyük bir tesadüf eseri olarak hiç bir yara bere almadan sağ salim kurtulmuştur.

Kaza sırasında yük vağonlarında bulunan sığırlardan 68 tanesi derhal ölmüş, 12 tanesi de yaralanmıştır.

ÖLENLERİN İSİMLERİ

Devlet Demiryolları Haydarpaşa istasyonu kondöktürlerinden Yakûp oğlu Hasan, Gâziantepli Memo, oğlu Ali Pulât, Edirneli Hasan oğlu Mehmet, Ünyeli Mehmet oğlu İsmail, Çumralı Kerim oğlu İsmail, Bismilli Tahir oğlu Abdullah, Tireli Hasan oğlu Osman, Malatyalı Mustafa oğlu Mustafa.

Müddeiumumî İzzet, kaza yerinde makinist ile yolculardan bir kısmının ifadesini almış, marşandiz makinisti ile diğer mesulleri de sorguya çekmiştir.

Bunlardan bir kısmı hakkında takibat yapılmakta ve tahkikat ehemmiyetle yürütülmektedir.

Bugün vaka yerinde bir keşif yapılması muhtemeldir.

Balıkesirde zelzele

(Baştarafı 1 inci de)

sufcami köylerindeki hasar şiddetli ve tesirli olmuştur.

Sındırgı kazasının Gölcük nahiye merkezinde 17 ev tamamen 28 ev oturulmayacak derecede yıkılmıştır. Esmesindere köyünde 20 ev tamamen yıkılmış, diğerleri oturulmayacak derecede hasar görmüştür. Bu köyde bir ölü vardır. Sarsıntı bilhassa Bigadiçte büyük olmuştur. 880 evin yüzde altmışı taş taş üstünde kalmamak üzere harap olmuş, geri kalanlar da içinde oturulmayacak hale gelmiştir. Enkaz arasından altı kişi çıkarılmıştır. Bigadicin Neyzen köyünde 27 ev tamamen 48 ev kısmen, Balatın köyünde 58 ev tamamen, Cirdekli köyünde 15 ev tamamen diğerleri kısmen yıkılmıştır.

ANTALYADA ZELZELE

Antalya, 19 (A.A) — Bu sabah saat beşi on dakika geçe cenuptan şimale doğru beş saniye süren şiddetli bir yer depremi olmuştur. Hasar yoktur.

Memurin muha[kemat] kanunun[daki] değişiklikler

Adliye vekâletinde bi[r] komisyon projeyi tet[kik] ediyor

Ankara: 19, (Vakıt muha[birin]den) — Memurin muhakemat [ka]nununda bazı değişiklikler ya[pmak] maksadiyle yeniden çalış[malara] başlanmıştır. Bugün adliye [vekâlet]inde alâkadar vekâlet mü[messil]lerinden mürekkep bir komisyon [proje]nin esaslarını gözden geçirm[iştir.] Proje ile memurin muhakemat [ka]nununun hükümleri daha çok [tah]dit edilmektedir. Memurlar [me]muriyet vazifesinden müteve[llit suç]ları projenin muhtevasını teş[kil et]miş olacaktır.

Seyyar küçük sıhhat m[emur]larının hayvan bedel[leri] artırılıyor

Ankara: 19, (Vakıt muha[birin]den) — Sihhat Vekâleti sey[yar kü]çük sıhhat memurlarına h[ayvan] hayvan ve yem' bedeli h[akkın]daki kanunun bazı maddesinde [değiş]ik[lik] yapan bir proje hazırl[amıştır.] Bu memurlara bugün veril[mekte o]lan 60 lira hayvan bedeli [...] çıkarılmaktadır. Yem bedeli [...] halılık nazarı itibare alın[arak] halli rayiçe göre bir mikdar [...]lacaktır.

Fikir ve sosye[te]

(Baştarafı 2 n[cide])

bir türlü bu dava tahakkuk [ede]memektedir. İşbölümünün [...] iş hayatındaki akisleri b[...] aldığı gibi, nüfusun şehir[lerde] toplanmış olması kalabal[ık] rasındaki mücadeleyi şidd[etlen]dirmiş, ya işbölümünü had[den] fazla çoğaltmış, ya muhac[ere]re, harplere yol açmış, y[...] mahallî kavgaları, hileleri, [...] sızlıkları, dalavereleri ço[ğal]tır. 19 uncu asrın büyük bi[r ...] fettan ve hile ile dolu [...] zam uzviyettir. Bu uzviyet [...] le doymıyan nihayet kend[i ...] meğe başlıyan büyük e[...] mantığına dayanmaktadır [...] mantık kazanmak ne pah[asına o]lursa olsun kazanmaktır.

Harp aç kalan endüst[ri ...] tihasını gidermek için y[...] bir harekettir. İnsanları [...] bir dünyaya kavuşturmak [...] 19 uncu asır büyük şehri[...] rika kasalarında yaşayan [...] ğı terkettirmek gerektir.

Her milletin küçük, büyük [...] siyetli ve şerefli bir şekilde [...] ması ancak bu suretle ga[...] tına alınmış olur. Bunun [...] de söylenen sözler, nutuk[lar ...] murları, mesaj sağanakları [...] tâ muharebe meydanlarını [...] diği hazin levhalar, açlık [...] faletler, hastalıklar hiç bi[r in]sanlara mesut bir dünya[nın] lunu gösteremez.

Bunun için istikbali [...] bir şekilde görmüyorum, [...] lecek günlere milletçe h[...] olmamızı tabiî ve zarurî [...] rum. İstikbali ben y[...] rum, görünen ufku haber [...] rum.

SADRİ ER[TEM]

Bürhan Felek'in konf[eransı]

Önümüzdeki pazar günü [...] buçukta Üsküdar halkevinde [...] harriz Bürhan Felek [...] (Nasreddin Hoca ve Fıkraları [...] zuu üzerinde bir konferans [...] cektir.

Hırsız damat

Kadıköyünde, Kuşdili [...] sokağında 3 numarada oturan [...] ye bir müddet evvel Bur[...] miş, dün döndüğü zaman [...] çine hırsız girdiğini görmüş [...] sız 100 liralık bir altın [...] daha bazı mücevheratını [...]

Sadiye yaptığı soruşturma [...] nunda evine giren hırsızın [...] Emin Yılmaz olduğunu [...] Kendisini yakalattırmıştır.

Zabıta bu hayırlı dama[dı ...] kında takibat yapmaktadır.

ŞEHİR TİYATRO[SU]
Saat 20,30 [...]
DRAM K[ISMI]
Kolle[ge]
Kromp[ton]
Gerhart Hauptmann
Seniha Bedri Göknil
KOMEDİ K[ISMI]
Asrîleşen Baba
Cumartesi ve Pazar günleri
15.30 da Matine

er dilden

AŞK Hikâyeleri

Çekirgelerin kurtardığı gemi!

— MALEZYA HİKÂYESİ —

Kristian Munktan nakleden: Tuğrul ÜKE

O, çoğu kırlaşmış sarı saçlarıyle, beyaz elbiseler giydirilmiş, bir bira fıçısına benziyordu. Hat sanayi ismindeki bu acayip adam, Malezya takımadaları arasından, kıyılarak giden, dökülmek üzere olan bu geminin kaptanıydı. Kaptanı gibi acayip olan bu geminin, ince ve çok uzun bir bacası vardı. Karnında, midyeler ve yosunlar senelerdenberi rahatsız edilmeden yaşıyorlardı.

Makinesi de pek nazenindi. Timor denizinden geçerken canı bir gün istirahat etmek istemişti. Hathaway çürük kaptan köprüsü üzerinden, o kadar küfür savurdu ki, bu hakaretlere dayanamıyan makine, gine homurdanarak yola koyuldu. Malakka denizinde seyrediyorduk. Hathawaym küfürleri esnasında adeta deniz gri, güneş te soluk bir renk almıştı. Hathaway Maniladan Singapura kadar olan adalardaki komşuları lisanının bütün küfürlerini biliyordu. Yoksa nasıl başka adamlar için bir ihtiyaçsa, bu adam için de, küfür bir ihtiyaçtı. Her yirmi dört saatte bir B'ach Label şişesi deviriyor; kıpkırmızı burnu, çelik rengi gözleriyle Malezya denizinin ufuklarını araştırıyordu. Ağzını hemen hemen yalnız küfür etmek ve içki içmek için kullanırdı. Fakat haddizatında iyi bir adamdı.

Bir çok yolcularımız vardı. Misyonerler, acentaların aileleri, gemin burnunda bir sürü Malezyalı, bağıran çocuklar, dedikodu yapan kadınlar, vapuru dolduruyordu.

Erkekler güvertenin üzerine diz çökmüş olarak zor oynuyorlardı. Yolculuğumuz sakin bir havada içinde cereyan ediyordu. Sonunda böyle neticeleneceğini söyleseydim kimse inanmazdı. Seyahat edenler arasında her nevi insan vardı. Fakat Song - Pöe bunların içinde göz alan bir istisna teşkil ediyordu.

Song - Pöe, bir kabinede seyahat ediyordu. Swatan ve Yüman arasında tesadüf edilen kadınların en güzeliydi. Genç bir bayın nâzik fidanı gibi kıvrak vücudu.. Badem rengindeki güzel gözleri, ve latif ensesinin üzerinde toplanan, koyu siyah parlak saçları, ona başka bir güzellik veriyordu. Çok parlak, mavi bir Sam kumaşından, müteaddit düğmeli bir elbise giyiyordu. Etekliğinin yan tarafındaki bir yırtmaçtan, her adım atışında, çıplak bacaklarını görmek kabildi. Güzel boynuna her zaman koyu yeşil ipekli bir şal sarıyordu. Onun mücevher işlemeli takunyalarının, yürüdükce çıkardığı gürültü bütün seslerin işitilmesine sebep olur. Erkekler Asyalı hanımın bir harikası olan bu kadını, solukları kesilerek seyrederler.. Song - Pöe Mogollara vergi bir gülümseme ile aralarından geçer ve kabinesinin kapısından içeri girerek ortadan kaybolurdu.

Onunla beraber üç tane kuvvetli yapılı, hasır şapkalı, asık suratlı, Çinli de seyahat ediyordu. Onlar, kılavuzların ve tercümanların yattığı yerde uyuyorlardı.

* * *

Yedi oyun süren bir satranç partisinden sonra ona:

— Siz fevkalâde bir kadınsınız Song - Pöe dedim. Müsaadenizle sizi bir kaç kadeh Cin içmeğe davet edebilir miyim?

Biraz yersiz olarak fakat esrarengiz bir tavırla gülümsedi:

— Bu akşam.. Karanlık olunca...

— Nerede buluşalım Song - Pöe?.. İskele tarafındaki güvertede olur mu?.

Sahte fakat manidar bir gülümseme ile ayağa kalktı ve takunyalarını takırdatarak merdivenden inip köşeyi döndü.

Hayatımda bir çok randevularım olmuştu. Bana inanabilirsiniz!.. Rio de Janeiro'da Teatro Münisipale'nin yanında, bir kaç yüz metre ileride, bir sinema vardır. Orada güzel melez Elena ile buluşmuştum. Lizbonda Vasco dö Gamanın heykeli önünde Paolina ile. Londrada Piccadil'ly sirkinde Estramodura'nın kızıyla buluştuğumu saklamıyorum. Bütün dünyanın her tarafında randevularım olmuştur. Fakat Sunda denizinde seyreden bu küçük gemideki Song - Pöe ile olan randevuma kadar hiç bir zaman, bu kadar heyecanlanmamıştım.

(Sonu yarın)

Şubeye davet

Eminönü yerli askerlik şubesinden:

Aşağıda adları yazılı subayların (15414) No. lle şubemize çok acele müracaatları ilân olunur.

Top.Tğm. Zihni oğ. Mustafa ,kmı Top. Tğm. Nizhi oğ. Mustafa (41979) Top. Tğm. Ali Rıza oğ. Osman Nuri (37674), Top. Tğm. Şevket oğ. Ali Dürri (42097), Top. Tğm Necip oğ. Mehmet Fahri (28177) Top. Tğm. Halit oğ. Resul Sıtkı (306,21), Top. Tğm. Aziz oğ. Yaşar (2240) Top Tğm. Recep oğ. Hasan Sükûti(29120) Top. Tğm. Abdurrahman oğ. M. Fevzi (30297), Top. Tğm. Osman oğ. Sabit (42046), Top Tğm. Mehmet oğ İbrahim (42615), Top. Tğm. Naji oğ. Necdet (44651), Sv. Tğm. Ali Rıza oğ. Mehmet Tarhan (25888), Sv. Tğm. Hasan Basri oğ. Osman Nuri, (37713) Sv. Tğm. Cemil oğ. Ali Galip (14605), Sv. Tğm. Osman Nuri oğ. Hasan Rahmi, (30515), Sv. Tğm Ömer Lûtfi oğ. Muzaffer (29119), Sv. Tğm. Feyzi oğ. Hüseyin Avni (30517) Nk. Tğm. Hakkı oğ. Süreyya(29504) Nk. Tğm. Derviş oğ. Zühtü (37488)

* * *

Eminönü As. Ş. den:

Aşağıda adları yazılı, subayların çok acele (15414) No ,ile şubemize müracaatları ilân olunur.

Hasan oğ. Mustafa Nk. Tğm.,(37878) Mansur oğ. Aziz Nk. Tğm. (44977), Ali oğ. Turgut Nk. Tğm. (37812), Ali Kemal oğ. Niyazi Nk. Tğm. (44919), Mehmet Rıza oğ. Arif İs. Tğm. (32269), Necip oğ. Emin İs. Tğm. (52966), Server oğ. İsmail Nâzım İs. Tğm. (30973). Ali oğ. Halil Kâmil İs. Tğm. (321,29), Şakir oğ Hasan Top. Alb. (325 9), Mustafa oğ. Mazhar, Top. Bnb. (327 32), Abdurrahman oğ. Ömer, Top. Önyzb. (35882), Nihal oğ. Andon Top. Tğm. (38294), Zekâi oğ. Fazıl Top. Astğm. (45113), Rıfat oğ. Yusuf Kemal Top. astğm. (Yok), Feridun oğ. Sabri, Top astğm. (46948), Raif oğ. Mehmet Ragıp Eczacı (Yok), Mehmet oğ. Sadullah Eczacı tğm. (Yok). Mustafa oğ. Ali, Eczacı Tğm. (1491), Hasan Nafiz oğ. Adil Eczacı astğm.(45125) İzzet oğ. Remzi Lv. Yb (320,45) İbrahim oğ. Seydi Eczacı Üstğm (15065), Ahmet Hamdi oğ. Şemsettin Lv. Astğm. (1340), Fethi oğ Remzi Lv. Tğm. (41530), Kerim oğ. Tacettin Muh. Tğm. (43547), Ömer oğ. Mustafa Muh. Tğm. (46030), Haydar oğ. Selim 2.S Ml Me.(323,29) Nuri oğ. Mustafa Rüştü 8 S Ml. Me. (4/332), Ali Rıza oğ. M. Ali 8. S Ml, Me. (321,9) Mehmet oğ Ali Hikmet 8, S. Ml. Me. (1849). Hüseyin İhsan oğ E. Cemil. 8,S.Ml. Me.(35474) Mustafa oğ. Ahmet Şükrü 8.S. Hs Me. (221,29), Ahmet oğ M. Niyazi 6, S, Hs. Me. (318,85). Ömer oğ Mustafa 8. S. Hs. Mc. (1955)

Şundan bundan:

Küçük tanklar

Amerikalılar bir nevi gayet küçük tank imâlâtına başlamışlardır.. Bunlar iki metre uzunluğundadır. Bu tanklarda iki kişi yer almaktadır.

Bir odaya sığabilecek büyüklükte olan bu tankların bir topu, bir mitralyözü vardır. Bu tanklar, hareketlerinde gayet kıvrak olduğu gibi saatte de 100 kilometre katetmektedirler.

Pul kolleksiyoncuları artıyor

Pariste pul kolleksiyoncuları günden güne artmaktadır.

Geçenlerde Lauvre postahanesi yeni bir pul emisyonu yapmıştır. Amatörler, sabahleyin erkenden postahanenin kişesinde bulunabilmek için postahanenin civarındaki otellerde oda kiralamak mecburiyetinde kalmışlardır. Bazıları da sabaha kadar postahanenin önünde beklemeği tercih etmişlerdir. Sabahleyin, pul satışı başlayınca mühiş bir kalabalık postahanenin önünü kaplamış bulunuyordu. Polis, müdahaleye mecbur kalmıştır.

Sabahleyin dört franga alınan pullar akşam üzeri altı franga satılmıştır.

İsveçte erkekten fazla kadın var

Son zamanlarda İsveçte dikkate değer bir dava olmuştur.

Koriskrona mahkemesinde cereyan eden bu duruşmada Sylvia Star son isimli gayet güzel bir kadın cebren bir delikanlıyı kandırmağa teşebbüs suçundan itham ediliyordu. Mesele şöyle cereyan etmiştir:

Sylvia sevdiği delikanlı Olmere mütemadi surette sarkıntılık yapmaktadır, Fakat genç adam tam manasile soğuk kanlılığını muhafaza, ederek kadının bu hareketlerine tamamen bîgâne kalmaktadır. Karşılıklı oturdukları için güzel kadın fırsat buldukca sevgilisinin pençere camına küçük çakıl taşları atmaktan da geri kalmamıştır. Bu vaziyet karşısında da sevdiği adamın lâkayd hareket ettiğini görünce, "Romeo„ sının evine bir anahtar uydurarak içeriye girer.

Bu cesurane hareketten sonra, delikanlının ailesî güzel kadını mahkemeye vermek mecburiyetinde kalmışlardır.

Koriskrona hâkimi Jülyetin suçunu 20 günlük hapis cezasile cezalandırmıştır. Hapise girmek istemediği takdirde 20 kuronluk ağır para cezasına tâbi tutulacaktır.

Holivud'da çok para kazanan hayvan—yıldızlar..

Hollivudda çok para kazanan yalnız insan yıldızları değildir. Hayvan yıldızlar da çok para kazanmaktadırlar.

Meselâ Penğoven Pete gayet meşhurdur. Birçok filmlerde görülen bu sevimli hayvan, stüdyoda geçirdiği her gün için 75 dolar kazanmaktadır.

Sin Sun, Skippy isimli köpekler de birçok filmlerde yer almaktadırlar. Bunların kazancı biraz daha fazladır: 100 dolar.

Lâkin timsah Billy 125 dolar kazanmaktadır. Derisini hesaba katacak olursak kazandığı paranın gayet cüzî birşey olduğuna derhal hüküm verilebilir. ..

Ç. T:

Bulmaca

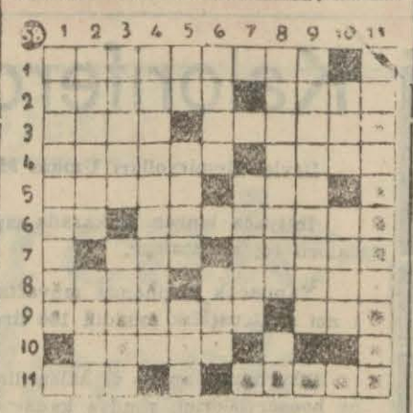

Soldan sağa:

1 — Hakikat olmayan bir şeyi söyliyen (iki kelime), 2 — Atlıyarak, lâtife, 3 — Muvakkat, diş geçiren, 4 — Bulmıya çalışan, nazik olmıyan, 5 — Çöllerde hasıl olan bir hâdise, bir hayvanın yavrusu, 6 — Bir emir, köprübaşındaki bir semten, 7 — Asyada bir memleket, yüzün kısımlarından, 8 — Tekdir, eski saç ve tırnak boyasile boyalı, 9 — Bir soru edatı, bazı hayvanların ayakkabısı, 10 — Eski bir kadın sanatçımız, 11 — Bir cins sandal çiftçinin levazımatından,

Yukardan aşağıya:

1 — Hastabakıcı (iki kelime), 2 — Kabilenin büyüğü, çok anlayışlı, 3 — Tarihte meşhur bir Sırp kralı, bir çeşit ayakkabı, 4 — Vasıta olan (iki kelime), 5 — Kısa zamanın tersi, bir emir, ağacın kolu, 6 — Hücum, bir hal edatının tersi, 7 — Hergün muayyen olarak verilen, 8 — Rekabete girişen, (iki kelime), hayret edatı, 9 — Ateş atılan (iki kelime) 10 — Her şey onun içine konur, erkek çocuk dadısı, 11 — Bir tarafa düşen (iki kelime),

Dünkü bulmacamızın halli:

1 — Çiviyutan, P, 2 — Odunatan, Kı, 3 — Ray, koşınan, 4 — Arayan, Tana, 5 — Belalı, Zar, 6 — Üç, Taşınan, 7 — Rizan, Tirol, 8 — E, Ağalık, Zi, 9 — Nuran, Ray, S, 10 — Fin S, Baca, 11 — Gaf, Put, Yen,

SPOR

İstanbul sporsitif oyunları

İst. Sportif oyunlar Ajanlığından:

İstanbul Voleybol Şampiyonasına 29. 11. 942 Pazar günü başlanacaktır. Bu müsabakalara iştirâk arzusunda bulunan teşekkküllerin 23. 11. 942 Pazartesi günü saat 18 de Bölge Merkezine bir murahhas göndermeleri tebliğ olunur.

Güreş müsabakaları

İst. Güreş Ajanlığından:

22. 11. 942 Pazar günü Fatih Güreş Kulübü salonunda tecrübesiz Güreşçiler arasında serbest güreş müsabakaları yapılacaktır. Saat 11 den 12 ye kadar tartı olacak ve saat 14 de müsabakalara başlanacaktır.

MEMLEKET HABERLERİ

İzmirde yakalanan ve cezalandırılan ihtikârcılar

İzmir — Alsancak Mesudiye caddesinde bakkal Ahmet İzmir ve Mehmet İzmirin mevcut şekerlerini satışa çıkarmadıklarından dörder ay hapislerine, ikişer yüz lira ağır para cezasiyle mahkûmiyetlerine, bir buçuk ay müddetle dükkânlarının kapatılmasına dair olan hükümler, İnönü caddesinde bakkal A. Kırğının fazla fiatle rakı sattığından dolayı 300 lira ağır para cezasiyle mahkûmiyetine ve karnesiz ekmek satan Anafartalar caddesinde Mümin Çıtağın furununda tezgâhtar Hasan Eryurdun 150 lira ağır para cezasına mahkûmiyetlerine dair olan millî korunma mahkemesi kararları temyiz mahkemesince de tasdik edilmiştir.

* Karşıyakada 1714 üncü sokak, 9 numarada oturan sabık belediye işçe bürosu akar yakıt dağıtma memurile 334 doğumlu İhsan Falay, şoför Tahir oğlu Reşad Olgun ve küçük Kardiçalı hanında kahveci Veysel oğlu Mehmet Ertan gaz, benzin ve motorin vesikaları üzerinde tahrifat yapmak suçundan dün millî korunma mahkemesince tevkif olunmuşlardır.

* Dibekbaşında Dümdar sokak 41 numarada Osman kızı Saniye Gürsu, mallarının üzerine etiket koymadığından 5 lira, İkinci Mahmudiyede 63 numarada aşçı Adem Dağıstan karnesiz fazla fiyatle ekmek sattığından 35 lira, Alsancakta aşçı Ömer oğlu Ahmet Baygın, karnesiz fazla fiyatle ekmek sattığından ellişer, Şehitler caddesinde bakkal İbrahim oğlu Karbil, Yeni Kavaflarda Hasan oğlu bakkal Bekir, Tepecikte bakkal Emin oğlu Demir Ali Kafadar etiket kullanmadıklarından, Tepecikte bakkal Reşat oğlu Şaban İlkbaş etiket koymadığından yirmi beşer lira ağır para cezasına, Karşıyakada Kemalpaşa caddesi tuhafiyeci Ömer oğlu Fevzi Ahunoğlu, satışa çıkardığı Molina ipliklerini fazla fiyatla sattığından 160 lira para cezasiyle 25 gün dükkânının kapatılmasına, Karşıyakad tuhafiyeci Ömer oğlu Hüseyin satışa çıkardığı malların üzerine etiket koymadığından ve fazlafiyatla sattığından 150 lira ağır para cezasına ve 15 gün müddetle mağazasının kapatılmasına, Kadiriye mahallesinde Mescit sokak 19 No. da sebzeci Mehmet oğlu Ahmet Altınsabun fazla fiyatla sebze sattığından 30 lira ağır para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

* Mimar Kemaleddin caddesinde kunduracı Çelebi oğlu Serrara Bünyamin, ayakkabılarının üzerine etiket koymadığından, Alsancakta Şehitler caddesinde Mustafa oğlu Emin Yüreklitürk, geçmiş güne ait 4 adet büyük ekmek karnesinin tanesini 12,5 kuruştan sattığından, Keçecilerde Şekerciler, caddesinde şekerci Avram Kohen, badem şekerinin kilosunu 450 kuruşa sattığından yakalanmışlardır.

KAZALARDA:

Bergama inkilâp mahallesinden Kâmil oğlu Ömer Yavuz, yüksek fiyatla peynir sattığından 42 tutlum peyniri müsadere edilmiştir.

Bergamanın inkilâp mahallesinden manifaturacı Hayreddin Armağan, Hasan Tunç, Süleyman Çelebi, Fahrettin Yazıcı satışa arzettikleri malların üzerine etiket koymadıklarından ve seyyar satıcı Abdullah Akçay, dikiş makarasının tanesini 60kuruşa sattığından mahkemeye verilmişlerdir.

İzmirde gıda maddeleri ve sebzelerin toptan fiyatı

İzmir — Ankara, İstanbul, Adana, Mersin, Antalya, Yozgat, Kayseri, Diyarbakır belediyeleri sık sık belediyemize müracaat ederek İzmirde işçe ve ihtiyaç maddelerinin gündelik satışlarını ve fiyatlarını sormaktadırlar. Belediye riyaseti piyasayı sıkı surette kontröl altında bulundurduğu için her akşam gündelik fiyatları bildirmektedir.. Dünkü fiyatlar şöyle idi :

Birinci nevi Sabun toptan 102 kuruş, perakende 112,5 kuruş, ikinci nevi sabun 95 - 97 kuruş, perakende 105 - 107 kuruş, Pirina Sabun toptan 83 kuruş, perakende 92,5 kuruştur.

Horoz Fasulyesi toptan 70, perakende 80 kuruş, Nohut toptan, 60 perakende 68, kabuklu mercimek toptan 73, perakende 78 kuruş, Börülce toptan 45, perakende 48 - 50 kuruş, balyasız Saman 11 kuruş, pamuk Küsbesi 16 kuruş, Reçel toptan 110 kuruş, Bal 190 kuruş, Pekmez 130 kuruş, Sirke perakende 20 kuruş, Zeytin tanesi toptan 62 - 68 kuruş, tulum peyniri toptan 150 kuruş, Kaşer peyniri toptan 185 kuruş, pekmezle yapılmış Helva perakende 160 kuruş, yağurt peraken de 60 kuruş, Süt 50 kuruş, çekirdeksiz üzüm toptan 70 kuruş, rezaki toptan 65 kuruş, incir toptan 90 kuruş.

Patlıcan toptan 25 kuruş, Fasulye 30 kuruş, kabak 20 kuruş, domates 13 - 15 kuruş, lâhana tanesi 15 - 20 kuruş , pırasa toptan 13 - 15 kuruş, kuru soğan 20 - 22 kuruş, Sarmısak 75 kuruş, Armut 30 kuruş, Ayva, 25 kuruş, Nar 35 kuruş, taze Üzüm 35 kuruş, Ödemiş Elması 40 kuruştur.

Yağların perakende fiyatı şudur: Eritilmiş Urfa yağı 450 kuruş, eritilmiş Diyarbakır yağı 400 kuruş, bir buçuk asitili Zeytin yağı 160 kuruş, 2,5 asitili Zeytin yağı 150 kuruş, 3 buçuk asitli 140 kuruş Sabunluk yağlar toptan 130 kuruş, Rafine yağlar 175 kuruştur.

KAYIPLAR

Emniyet müdürlüğü 4 üncü şubeden aldığım 31 - 25683 numaralı ikamet tezkeremi, ekmek kartımı, 30 lira paramı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Aksaray İbrahimağa Sokullu Çiftlik bostanında 2-1 numaralı Feçor Berhamay

* * *

(41714)

İzmir İkinci Erkek lisesinden almış olduğum 19.4.940 tarih ve 1422 sayılı tasdiknamemi zayi ettim. yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. (41713)

2. No. lu Sabit Sahra Er. posta memuru; Memduh Elçi

* * *

937 - 938 senesinde Balıkesir lisesi 9 uncu sınıfından aldığım tasdiknamemle 2497 sayılı orta askerî ehliyetnamemi zayi ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (41712)

2. No. sabit sahra er. posta Me. Şadi Erkan

* * *

Devlet demiryollarından aldığım hüviyet cüzdanımı zayi ettiğimden eskisinin hükmü yoktur. (41718)

D. D. yolları Haydarpaşa dekosunda kazancı ustası Mehmet Metal. Sicil No. 4716

* * *

Fen fakültesi İsp. kimya ve gamik enst. No. 3610 Cemalettin İçmeli sebeke ve hüviyet kartımı kaybettim. yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (41720)

Cemalettin İçmeli

Meymunenin yüzü sarardı.

— Beni sevdiğini söylediktan sonra, artık ne istersen söyle..

Ve sonra şunu ilâve etti.

— Hayır, acele etme.. söyleme.. korkarım benden ayrılmak istediğini söyliyeceksin..

— Evet ama, bu aşkımızın şartlarındandır.

Onu sitemli bir gözle süzerek, ruh okşayıcı bir sesle:

— Aşkımıza şartlar koyduğunu görüyorum. Ben ise seni kayıtsız ve şartsız seviyorum.

Behzad, bu kibarca serzenişten utanır gibi oldu. Gözlerini ona çevirerek:

— Doğru söylüyorsun! dedi Şartlı aşkın faydası yoktur.. Fakat ben senin menafiin için şart koşmak istiyorum. Bana müsaade et, anlatayım.

— Dediğim gibi ben seni şartsız seviyorum. Fakat bu mutlak aşkın icabatından, sana müşkilât çıkarmamaklığın lâzımdır. Şimdi istediğin şartı koşabilirsin..

— Benim yola çıkmak üzere olduğumu biliyorsun. Hem de ben bu yolculuğu size hizmet etmek için yapacağım. Her halde sen herşeyi biliyorsun ve giriştiğim işin istikbalimle ne derece alâkadar olduğunu da takdir ediyorsun. Hürremilerin elçisi olduğum için, sana açıkça itiraf edeyim ki intikam almadan bu aşkımızdan lâyikiyle istifade etmemiz mümkün değildir. Bu mücadeleden sağ çıkıp muzaffer dönersem o zaman ikimiz arzu ettiğimiz saadete ulaşırız. Hem babanın hem de ondan evvelki mazlumun intikamını aldıktan sonra erişilecek saadet her halde gıbta edilecek birşey olacaktır.. Biliyorum ki bu şart sana ağır gelecektir

sitemli bir tavırla ona seslendi:

— Meymune! Nereye gidiyorsun?

Onun yüzüne bakmadan cevap verdi:

— Beni bırak Bahzad!.

Ve sonra yaralı bir güvercin gibi çırpınarak onun elinden kurtulmak istedi.

Behzad, mülâyim bir sesle onu yatıştırmak istedi:

— Meymune! otur.. Şimdi buradan nereye gideceksin? Bu diyarın yabancısısın. Sığınacağın başka bir yerin de yok..

Bu sözler, onu yatıştıracağı yerde bilâkis teessürünü arttırdı.

Başlarına gelen ve etraflarını saran felâketleri hatırlayarak tekrar ağlamağa başladı:

Behzad onun bu haline çok acıdı. Adeta yüreği parçalanır gibi oldu. Ne yapacağını şaşırdı. Onun göz yaşlarını silerek yavaşça sordu:

— Bana birşeyler söylemek istiyordun.. söyle.

Meymune, şimdi kendi hissiyatiyle mücadele ediyor, aşkının heyecanını gizlemeğe çalışıyordu. Fakat bir türlü muvaffak olamıyordu.

Dizlerinde de ayakta durmak için derman kalmamıştı. Sedirin üzerine kendini attı ve onun yüzüne bakmamak için gözlerinin yaşını silmeğe başladı, Fakat arada bir onu gözetlemekten kendini alamadı.

Behzad ona gözlerini dikmiş, ağzından çıkacak sözleri sabırsızlıkla bekliyordu.

Behzadın bu hali onu sevdiğini pek âlâ gösteriyordu. Meymune, yavaş yavaş bununla kani olur gibi idi. Bilhassa

Resmî dairelere:

Resmî ilânların mercii Türk Basın Birliği ve ortakları resmî ilânlar kollektif sirketidir Bu sirket istenen gazete lerde ve gösterilen günlerde ilânları muntazaman nsrettirmektedir. Adresi İstanbul Ankara caddesinde Kavaha Türk Basın Birliği ve ortakları resmî ilânlar kollektif sirketidir.

TURKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar

1943 İKRAMİYE PLANI

KESİDELER: 1 Subat. 3 Mayıs. 2 Ağustos

1 İkincitesrin tarihlerinde yapılır

1943 İKRAMİYELERİ

1	adet	1999	Liralık	1999.—	Lira
1	»	999	»	999.—	»
1	»	888	»	888.—	»
1	»	777	»	777.—	»
1	»	666	»	666.—	»
1	»	555	»	555.—	»
1	»	444	»	444.—	»
2	»	333	»	666.—	»
10	»	222	»	2220.—	»
30	»	99	»	2970.—	»
60	»	44	»	2640.—	»
250	»	22	»	5500.—	»
334	»	11	»	3674.—	»

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz

SAHİBİ: ASIM US — Basıldığı yer: VAKIT MATBAASI

Umumi Neşriyat idare eden — Refik Ahmet Sevengil

Kaloriferci alınacak

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden:

İhtiyaca binaen Ankarada istihdam edilmek üzere Üzümü kadar kaloriferci alınacaktır.

Yapılacak imtihanda muvaffak olanlara liyakat derecelerine göre 1 nci sınıf ustalık muadili 100 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

Askerliğini yapmış ve halen ilişiği bulunmayan taliplerin dilekçeleri ne bonservislerini, şimdye kadar çalıştıkları yerleri bildirir kısa hal ter. cümelerini, nüfus hüviyet cüzdanı tasdikli örneği ile en az okur yazar belgelerini ve 2 adet vesika fotoğraflarını ekliyerek en geç 30.11 942 tarihine kadar Ankarada cer dairesi reisliğine göndermeleri. (1452)

Bugünkü radyo

7.30 Program ve Memleket saat ayarı. 7.32 Vücudumuzu çalıştıralım. 7.40 Ajans haberleri. 7,55. 830 Müzik (Pl.) 12.30 Program ve memleket saat ayarı 12.33 Müzik (Pl.) 12,45 Ajans haberleri. 13.00. 13.30 Hicaz, ve hicazkâr makamları 18.00 Program ve memleket saat ayarı. 18.03 Müzik. 18.40 Dans müziği (Pl.) 19.00 Konuşma. 19.15 Şarkı ve türküler 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 19.45 Klâsik Türk müziği. 20,15 Radyo gazetesi. 20,45 Şan soloları. 21.00 Konuşma 21.15 Temsil. 22.00 Radyo salon orkestrası. 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri ve borsalar. 22.45. 22,50 Yarınki program ve kapanış.

Yeni Çocuk Hikâyeleri

Küçük Doğanın Serüvenlerinden o. lan bu hikâyeleri her ana ve baba çocuğuna tavsiye edebilir. İlk hikâye kitabı

Sihirli Saray

Renkli resimler, mükâfatlı müsabakalar ve yalnız 5 kuruş

Çocuğunuza bir tane almayı ihmal etmeyiniz

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888 — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 285

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.000 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbarasız ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000	lira	100 adet	50	liralık	5,000	lira
4 »	500	»	2,000	»	120 »	40	»	4,800	»
4 »	250	»	1,000	»	160 »	20	»	3,200	»
40 »	100	»	4,000	»					

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül 11 Birincikânunda çekilecektir

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 14 - 11 - 942 vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	74.616,476	104.954.043,09	
Banknot		10.409.281,—	
Ufaklık		156.391,48	115.519.715,57
Dahildeki Muhabirler:			
Türk Lirası		634.218,92	634.218,92
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Safi Kilogram	28.914.456	40.670.486,69	
Altına tahvili kabil serbest Döv.		—,—	
Diğer dövizler ve Borçlu kiliring bakiyeleri		47.199.810,67	87.870.297,36
Hazine Tahvilleri.			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.743.563,—	
Kanunun 6—8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat		24.305.462,—	134.443.101,—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari senetler		422.003.088,64	422.003.088,64
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:			
a) Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibari kıymetle)		45.100.879,93	
B — Serbest esham ve tahvilât		10.506.443,24	55.607.323,17
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		1.968,95	
Tahvilât üzerine avans		7.808.722,—	
Hazineye kısa vadeli avans		—,—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		250.000.000,—	257.810.690,95
Hissedarlar			
Muhtelif			4.500.000,—
			11.468.334,48
		Yekûn	1.089.856.770,09

PASİF

		Lira
Sermaye:		15.000.000,—
İhtiyat Akçesi:		
Adi ve fevkalâde	9.412.135,73	
Hususi	6.000.000,—	15.412.135,73
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye	158.743.563,—	
Kanunun 6—8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	24.305.462,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	134.443.101,	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	45.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	288.500.000.-	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No. lı kanun mucibine ilâveten tedavüle vazedilen	225.300.000,—	693.243.101,—
MEVDUAT:		
Türk Lirası	121.829.596,6	
Altın: Safi Kilogram 877.422	1.234.164,0	123.063.760,08
3850 No. lu Kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:		
Safi Kilogram 55.541.933	78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	—,—	
Diğer dövizler ve alacaklı kiliring bakiyeleri	23.759.042,64	23.759.042,64
Muhtelif		141.256.562,14
	Yekûn	1.089.856.770,09

1 Temmuz 19[illegible] tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 5

İstanbul Umum Sigorta Şirketinden:

İstanbul Umum Sigorta Şirketi Hissedarlarının aşağıdaki ruznamenin müzakeresi için 15.10.1942 tarihinde yapmış olduğu ilk fevkalâde ictimada kanuni nisabi ekseriyet bulunmadığı cihetle yevmi ahara talik edilmiş ve bunun zımnında yapılan ilânat üzerine ikinci fevkalâde içtimaı 18.11.1942 tarihinde yapılmış ise de yine kanunu ticaretin 386 ıncı maddesinin aradığı ekseriyet temin edilmediğinden mezkûr madde hükümleri dairesinde ayni ruznamenin müzakeresi için 24 İlkkânun 1942 tarihinde saat 11,30 da Şirketin Galata'da kâin İdare Merkezinde içtima edileceği ilân olunur.

RUZNAME

1 — Şirketinuz. Esas nizamnamesinin 20 ve 21 inci maddelerinin aşağıda yazılı olduğu üzere tadili:

20 inci maddei asliye:

Meclisi idare mevadı mahsusa ve bir müddeti muayyene için haiz olduğu iktidarı kısmen veyahut tamamen âzasından bir veya birkaç zata ba vekâleti mahsusa ihale edeceği misillü mesalihi cariyenin rüyet ve tesviyesi için hariçten dahi bir veya birkaç zatı tevkil edebilir.

Bundan maada, Meclisi idare bir Encümeni idare teşkil etmek üzere Meclisi idare âzaları meyanından iki veya üç âza intihap ve Encümeni idare âzalarının gaybubet veya mazeretleri takdirinde kendilerine vekâlet etmek üzere, bir ve indelhace ikinci bir âza mülâzımı tayin eder. Yevmi muayyeninde ve daimi surette içtima ile muamelâtı rüyet edecek olan âzaların gaybubetinde keza Meclisi idare âzaları meyanından intihap olunmuş olan âza mülâzimleri aniara niyabet ederler. İşbu encümen lâakal ayda iki defa akdi içtima ederek Meclisi idareye arzedilecek bilcümle evrak ve mesaili Müdürü umumi ile beraber tetkik eder. Encümeni idarenin hukuk ve vezaifi Meclisi idarece kararlaştırılacak bir talimatname dahili ile tayin edilecektir Encümeni idare âzasına hazır bulundukları her bir celse için üçer Türk lirası hakkı huzur verilir.

21 inci maddei asliye:

Meclisi idare âzası hasılatı safiyeden kendilerine tahsis kılınacak hisseden başka mecliste hazır bulunacakları günler için kendilerine üçer Türk lirası hakkı huzur verilir.

20 inci maddei muaddele:

Meclisi idare mevadı mahsusa ve bir müddeti muayyene için haiz olduğu iktidarı kısmen veyahut tamamen âzasından bir veya birkaç zata ba vekâleti mahsusa ihale edeceği misillü mesalihi cariyenin rüyet ve tesviyesi için hariçten dahi bir veya birkaç zatı tevkil edebilir.

Bundan maada Meclisi idare bir Encümeni idare teşkil etmek üzere Meclisi idare âzaları meyanından iki veya üç âza intihap ve Encümeni idare âzalarının gaybubet veya mazeretleri takdirinde kendilerine vekâlet etmek üzere bir ve indelhace, ikinci bir âza mülâzımı tayin eder. Yevmi muayyeninde ve daimi surette içtima ile muamelâtı rüyet edecek olan âzaların gaybubetinde keza Meclisi idare âzaları meyanından intihap olunmuş olan âza mülâzimleri aniara niyabet ederler. İşbu encümen lâakal ayda iki defa akdi içtima ederek Meclisi idareye arzedilecek bilcümle evrak ve mesaili müdürü umumi ile beraber tetkik eder. Encümeni idarenin hukuk ve vezaifi Meclisi idarece kararlaştırılacak bir talimatname dahili ile tayin edilecektir. Encümeni idare âzasına hazır bulundukları her bir celse için verilecek huzur retin mikdarı Heyeti umumiyede tayin olunur.

21 inci maddei muaddele:

Meclisi idare âzasına hasılatı safiyeden kendilerine tahsis kılınacak hisseden başka mecliste hazır bulunacakları günler için verilecek huzur retin mikdarı Heyeti umumiyede tayin olunur.

2 — Geçen seneler zarfında Meclisi idare âzalarile İdare Encümeni âzalarına verilmiş olan huzur haklarıyle İdare Meclisi kararile âzalarına verilmiş olan tahsisat hakkında karar ittihazı.

İşbu fevkalâde Heyeti Umumiye içtimaına her bir hisse sahibi iştirak etmek hakkını haiz olduğundan muhterem hissedarların malik oldukları hisse senetlerini Ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince toplantı gününden nihayet bir hafta evvel Şirketin Galata'da Şişhane hanı binasında kâin İdare Merkezine tevdi etmeleri lüzumu bildirilir.

Meclisi İdare

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (24000) yirmi dört bin lira olan (6000) altı bin adet toprak kazması (30. İkincitesrin. 1942) Pazartesi günü saat (14) altıda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1800) bin sekiz yüz liralık muvakkat teminat kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (15) onbeşe kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1417)

— 178 — Harunurreşid'in Oğulları

ona gülümsiyerek âdeta yalvarır gibi ne söylemek istediğini sorması, aşkının birdenbire yeniden feveran etmesine sebeb olmuştu.

Yüzü renkten renge girmeğe başladı. Son bir gayret daha sarfederek biraz daha sabretti.

Behzad tekrar sordu:

— Söyle Meymune.. seni dinliyorum.

Genç kız, birşeyler söylemek istedi. Fakat kendinde cesaret bulamadı. Nutku da tutulmuştu.

Gözlerini ona çevirerek birkaç dakika yüzüne baktı, baktı.. Behzad kendini süzen bu cazip gözlerin tesiri altında yavaş yavaş eridiğini hissetti

Genç kız titrek bir sesle:

— Görüyorum ki bana fazla iltifat etmeğe başladın.. Rica ederim yeter.. Benimle istihza etme!. Sen benimle alâkadar olmak istemiyorsun!

Behzad, hırçın bir sesle:

—Bilâkis seninle çok alâkadarım, dedi. Kalbin bunu hissetmiyor mu? Yine anlamamazlığa geliyorsun. Yoksa senin kalbin yok mu?

Meymunenin gözleri sevinçle parladı. Acaba hakikat mı söylüyor diye Behzadın yüzüne dikkatli dikkatli baktı. Elinden oyuncağı alındıktan sonra tekrar ona geri verilen bir çocuk gibi gözleri yaşlı olduğu halde birdenbire gülümsedi:

— Ben seni çok mu alâkadar ediyorum? Çok mu? Öyle ise söyle, sen...

Onun ne demek istediğini anladı. Fakat gene tecahül göstererek mırıldandı:

Harunurreşid'in Oğulları — 179 —

— Ne söyleyim Meymune? Evvelâ sen söyle..

— Ben ne söyleyim. İşte gözyaşlarım benim ne demek istediğimi pek âlâ anlatıyor.. Artık sen söyle.. Allah aşkına söyle beni seviyor musun? Yoksa beni kendi halime bırak...

Meymune, bunları söyledikten sonra sıkılganlığından yüzünü öbür tarafa çevirdi.

Şimdi yüreği heyecandan şiddetle çarpıyordu.

Behzad, artık aşkını daha fazla gizliyemedi. Biraz durakladı Edeceği itirafın, mühim işlerine mâni olup olmayacağını düşündü. Sonra ona seslendi:

— Bunun izaha ihtiyacı yoktur.. Evet seni seviyorum!

Meymune, bu sözleri işitince, sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Öyle ki kendini zor tutarak kahkaha ile gülmeğe başladı. Sonra kendini toplayarak dedi ki:

— Demek beni seviyorsun Behzad!. Seviyorsun öyle mi? Bu işittiklerim hakikat mı. yoksa evham mı?! Hayır hayır.. Rüya da görmüyorum. Behzadcığım Sevgilim demek beni seviyorsun ha!.

Behzad, Meymunenin bu harareti aşkını görünce birdenbire hoşa gitmeyen birşey hatırladı. Çenesini tutarak:

— Evet.. diye mırıldandı.

Meymune, Behzadın bu kısa cevabından korktu. Pişman olduğunu zannederek, titrek bir sesle sordu:

— Ne var? Neye müteredditdüyorsun.. Beni sevmiyor musun?

— Seni seviyorum. Fakat..

— Fakat ne?.

— Bana müsaade et sana başka birşey söyliyeceğim..